

ΝΙΣΥΡΙΑΚΑ ΝΕΑ

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΝΙΣΥΡΙΩΝ

« Πολυβότης γάρ εις τῶν γιγάντων ὑπὸ τοῦ Διὸς βληθεὶς ἠνείχετο· Ποσειδῶν δὲ ἐπ' αὐτὸν ἀφείξεν τὴν τρίαιναν τοῦ μὲν ἤμαρτε· γέγονε γὰρ νῆσος τὸ βληθὲν Νίσυρος.»

«Νῆσος ἑπταστάδιος πῶς τὴν πείμετρον, ὑψηλὴ καὶ θεατροειδὴς συντοπὸν χῶρασι πρὸς τὴν ἥπειρον καὶ ποιούσα δίπολιν τρόπον τινὰ τὴν Κνίδον, κατ' αὐτὴν δὲ Νίσυρος πελαγία». (Στράβων)

ΕΚΔΟΣΗ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΝΙΣΥΡΙΩΝ «Ο ΓΝΩΜΑΓΟΡΑΣ»
ΕΠΑΙΝΟΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ

3ης Σεπτεμβρίου 25 (104 32 Αθήνα) ❖ Σεπτέμβριος - Οκτώβριος 2003 - Περ. Γ' ❖ Φύλλο 72

ΔΩΔΕΚΑ ΧΡΟΝΙΑ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

Δώδεκα χρόνια ζωής κλείνει, με το ανά κείρας 72ο φύλλο της, η εφημερίδα μας. Δώδεκα χρόνια συνεχούς προσπάθειας και φροντίδας, για να κυκλοφορεί κάθε φορά πιο πλούσια, πιο ενημερωμένη, πιο επίκαιρη και να φέρνει στους - ξενιτεμένους ιδιαίτερα - αδελφούς μας πιο θερμό και πιο καθαρό το μήνυμά της αγάπης από την κοινή γενέτειρά μας. Για να τους ενημερώνει, να τους πληροφορεί, να αναμοχλεύει μνήμες από τα παλιά και να ισχυροποιεί τους δεσμούς επικοινωνίας τους με την πατρίδα.

Με λαχτάρα την περιμένουν για να τη «ρουφήξουν», όπως μας γράφουν. Γιατί μέσα στη χαοτική κοινωνία που ζουν, την βλέπουν σαν οάση, αφού το περιεχόμενό της με τις 6 σελίδες που μοσοχυμυρίζουν Νίσυρο κάθε φορά, τους τονώνει το ηθικό, τους χαρίζει αισιοδοξία, αμβλύνει τη νοσταλγία τους, ικανοποιεί τη δίψα τους για πληροφόρηση, τους φέρνει πιο κοντά στη Νίσυρο. Κι ακόμα, ότι αισθάνονται ιδιαίτερη ικανοποίηση κάθε φορά που τα «Νισυριακά Νέα» υψώνουν φωνή διαμαρτυρίας για να υποστηρίξουν τα δίκαια του νησιού μας και να καταδικάσουν κάθε ενέργεια, παράλειψη ή απόφαση που παραβιάζει τη συμφέροντά του.

Αυτά και άλλα παρόμοια μας γράφουν στα γεμάτα από ενθουσιασμό και συγκίνηση γράμματά τους.

Κύρια επιδίωξη της εφημερίδας είναι η διατήρηση της σοβαρότητας και της υπευθυνότητάς της και η τακτική και ανελλιπής, ανά δίμηνο, κυκλοφορία της, παρά το γεγονός ότι η ευθύνη και η όλη φροντίδα ως την παραμικρή λεπτομέρεια έχει αναληφθεί από ένα και μόνο άτομο. Επανελημμένες εκκλήσεις για συνεργασία παραμένουν ατυχώς χωρίς ανταπόκριση, ενώ πολλοί, δυνάμενοι να συνδράμουν την προσπάθεια, τηρούν ανεξήγητη αποχή.

Έτσι, η μόνη ικανοποίηση για τους υπεύθυνους της εφημερίδας είναι ο ενθουσιασμός και η ζεστασιά με την οποία εκφράζονται για τα «Νισυριακά Νέα» οι αναγνώστες τους και ανταμοιβή τους, τα κολακευτικά σχόλια που αφειδώς διατυπώνουν γι' αυτά. Σχόλια τα οποία αμβλύνουν τις δυσκολίες και γλυκαίνουν τον κόπο τους και τις προσπάθειες που καταβάλλονται, όσο κι αν αυτά δημιουργούν αυξημένες υποχρεώσεις για την πορεία της εφημερίδας. Σχόλια που αντανάκλουν το ποιόν της εφημερίδας και τη σπουδαιότητα του έργου που επιτελεί και για το οποίο επανελημμένα έχουν διατυπώσει ευμενικά σχόλια και άνθρωποι του κόρου του τύπου, αλλά και άλλοι ικανοί για να κρίνουν και να εκτιμήσουν. Άνθρωποι που, όπως μας λένε, χαιρόνται το περιεχόμενο της εφημερίδας και άλλοι που την ζητούν γιατί, όπως μας γράφουν, περιέχει πολύτιμο πολιτιστικό και λαογραφικό υλικό, ενδιαφέρον για το επιστημονικό και συγγραφικό τους έργο.

Απόφαση μας λοιπόν είναι να συνεχίσουμε την προσπάθειά μας με απόλυτο σεβασμό προς τους αναγνώστες της εφημερίδας μας και με την αίσθηση ότι υπηρετούμε μια σπουδαία και αξιόλογη προσπάθεια και ότι προσφέρουμε έργο πατριωτικό και επωφελές προς τους όπου γης συμπατριώτες μας.

ΘΕΣΕΙΣ - ΑΝΤΙΘΕΣΕΙΣ

❖ Δυστυχώς δικαιωθήκαμε

Οι πληροφορίες είχαν διαρρεύσει πολύ ενωρίς. Μιλούσαν καθαρά για εμφάνιση καθιζήσεων στα θεμέλια της νέας προβλήτας του λιμανιού. Όμως σχετικό δημοσίευμα της εφημερίδας μας, αντί να προβληματίσει κάποιους τοπικούς παράγοντες, επέσυρε τις σπασωδικές αντιδράσεις τους και τις ανεξήγητες κραυγές τους. Δεχθήκαμε κατηγορίες και χαρακτηρισμούς, που όμως ταίριαζαν στους χαρακτηρισμούς, στους οποίους και τους επιστράφηκαμε.

Κι ακούσαμε ισχυρισμούς που οι σημερινές εξελίξεις απέδειξαν πως ήταν τόσο σαφείς, όσο και τα κρηπιδώματα της προβλήτας. Μας είπαν πως «τέτοιο θεμέλιο για το οποίο χρειάστηκαν 40.000 τόνοι πέτρας, δεν έχει προηγουμένως». Και δεν υπάρχει πράγματι προηγούμενο αφού είναι αμφίβολο αν υπάρχει άλλο λιμάνι στον κόσμο που να έχει καταρρεύσει μετά από χρήση μόλις 5 χρόνων και με 4 μόνο προσεγγίσεις πλοίων την εβδομάδα.

Το τελευταίο ως απάντηση προκαταβολική στην περίπτωση που θα αποπειραθεί να συσχετιστεί η ζημία με τη δίψη από τις κινήσεις των μηχανών, συν το ότι ζημιές παρουσιάστηκαν και σε άλλα σημεία που δεν προσεγγί-

ζον τα πλοία. Η εξέλιξη των πραγμάτων, όπως γράφουμε σε άλλη στήλη, δυστυχώς μας δικαιώσε. Σε καμία περίπτωση όμως δεν μας ικανοποίησε. Γιατί εμείς τις ανάγκες και τα προβλήματα του νησιού μας τα εκτιμούμε με γνώμονα μόνο το συμφέρον της Νισύρου και μακριά από οποιαδήποτε άλλες σκοπιμότητες.

❖ Σώζει πάντα ζωές

Πολλά περιστατικά υγείας, τραυματισμοί κλπ. με ποικίλο βαθμό σοβαρότητας σημειώθηκαν κι εφέτος το καλοκαίρι στη Νίσυρο και τα περισσότερα αντιμετωπίστηκαν στο Ιατρείο του νησιού.

Υπήρξαν όμως και περιπτώσεις ανάγκης για άμεση μεταφορά στην Κω για εισαγωγή στο Νοσοκομείο, ή για διακομιδή στη Ρόδο ή στην Αθήνα. Κι όταν οι συνθήκες το επέτρεπαν τον λόγο είχε το ελικόπτερο. Για τα δύσκολα όμως την κατάσταση έσωζε το «Χρυσούλα». Πρόθυμος και έτοιμος πάντα ο καπετάν-Διονύσης, δεν λογάριαζε ούτε νυκτερινές και μεταμεσονύκτιες ώρες, ούτε άσχημες καιρικές συνθήκες. Γι' αυτόν σημασία είχε να σωθεί μια ζωή. Γιατί ο Διονύσης ο Κουτσουράνης, εκτός από τολμηρός κι επιδέξιος καπετάνιος είναι και άνθρωπος. Και με οδηγό αυτή του την

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΣΤΟ ΛΙΜΑΝΙ

❖ Υποχωρούν τα προστατευτικά μπλόκα

Σοβαρά στατικά προβλήματα παρουσιάστηκαν στο κρηπίδωμα της προβλήτας του λιμανιού της Νισύρου και αφορούν μετακινήσεις και υποχωρήσεις των προστατευτικών μπλόκων, καθώς και δημιουργία μεγάλων κενών στην κύρια στρώση του βυθού.

Τα προβλήματα εντοπίστηκαν και φωτογραφήθηκαν τόσο στη νέα προβλήτα όσο και στην παλαιά από ειδικό καταδυτικό συνεργείο, στο οποίο ανατέθηκε από το Δήμο ο έλεγχος της κατάστασης των θεμελίων της προβλήτας.

Σε σχετική βεβαίωση πραγματογνωμοσύνης, που υπογράφει ο υπεύθυνος του συνεργείου Περικλής Λιαμής, αναφέρονται τα ακόλουθα:

«Την Κυριακή 31 Αυγούστου 2003 κατόπιν εντολής του Δημάρχου Νισυρίων έγινε επιθεώρηση του κρηπιδώματος του λιμένος Νισύρου. Κατά τη διάρκεια της επιθεώρησης βρέθηκαν τα ακόλουθα:

Σημείο 1: Απομάκρυνση του τοιμεντένιου μπλοκίου με διαστάσεις 1* 1* 1* m με αποτέλεσμα να υπάρχει κενό.

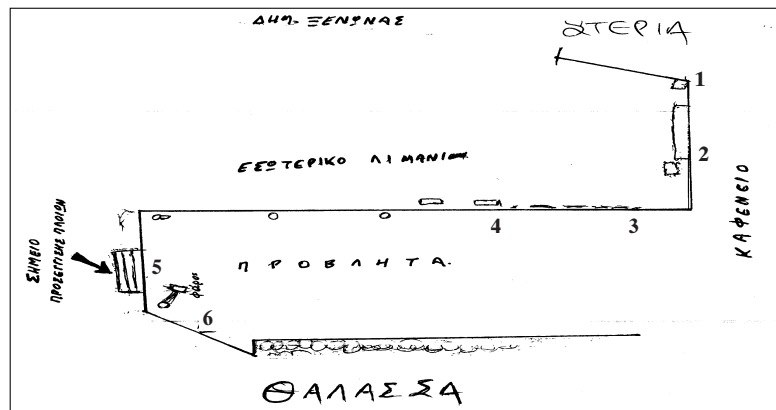
Σημείο 2: Απομάκρυνση του προστατευτικού μπλοκίου της στρώσης του πυθμένα.

Σημείο 3 έως και **4:** κατά μήκος υποχωρήσεις της πέτρας του προστατευτικού μπλοκίου.

Σημείο 4: Μεταξύ των μπλοκίων υπάρχουν κενά. Απομάκρυνση δύο κύριων προστατευτικών

μπλοκίων της στρώσης του πυθμένα.

Σημείο 5: Απομάκρυνση των βασικών προστατευτικών μπλοκίων (τεσσάρων) και παρουσία μεγάλων κενών της κυρίως στρώσης.

Σημείο 6: Όλα τα προστατευτικά μπλόκια στρώσης πέτρας έχουν κάνει μεγάλο κενό.

Η επιθεώρηση έγινε παρουσία

του Δημάρχου Νισυρίων και του Λιμενάρχη Κω.

Επισυνάπτονται αριθμημένες φωτογραφίες και σχεδιάγραμμα των αναφερομένων σημείων».

Λόγω της σοβαρότητας του θέματος ανελήφθησαν άμεσες ενέργειες από το Δήμο Νισύρου προς το Λιμενικό Ταμείο, από το οποίο ζητείται η κατά προτεραιότητα αντιμετώπιση του ενόψιου του χειμώνα. Όπως είναι γνωστό, το τμήμα της νέας προβλήτας κατασκευάστηκε και τέθηκε σε λειτουργία το 1998, ενώ οι στερωτικές εργασίες στα τμήματα της παλαιάς ολοκληρώθηκαν προ διετίας.

Η ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΓΕΩΘΕΡΜΙΑΣ Αγωνιώδης απόηχος

Σοβαρές ανησυχίες προκάλεσε το ρεπορτάζ για την αξιοποίηση της γεωθερμίας, που δημοσιεύθηκε στο προηγούμενο φύλλο των Ν.Ν. Γιατί ήταν μια απρόσμενη εξέλιξη που σημειώθηκε σε μια περιοχή όπου, κατά την οποία είχε δοθεί η εντύπωση ότι όλες οι αντιδράσεις, οι κινητοποιήσεις, το αρνητικό δημοψήφισμα του λαού της Νισύρου είχαν επηρεάσει αρνητικά την όλη προσπάθεια και είχαν αποθαρρύνει τον κάθε ενδιαφερόμενο.

Φαίνεται όμως, ότι εκείνο που προέχει είναι το οικονομικό συμφέρον. Κι εμπρός σ' αυτό δεν έχουν θέση ούτε η υγεία και η ασφάλεια του κόσμου, ούτε και η προστασία του περιβάλλοντος.

Κατά τη σχετική συζήτηση στη Βουλή, επανελημμένα έγινε λόγος για τη συμβολή της αξιοποίησης της γεωθερμίας στην οικονομική ανάπτυξη των τοπικών κοινωνιών, κατά τρόπο όμως αόριστο και καθόλου συγκεκριμένο. Και κανένας δεν μπηγό στον κόπο να απαριθμήσει και τις βλαβερές συνέπειες που συνοδεύουν αυτή την αξιοποίηση και στις οποίες επανελημμένα έχουν αναφερθεί ειδικοί επιστήμονες και άνθρωποι αυτού του χώρου. Συνέπειες σαν κι αυτές, που από εγκληματική αδιαφορία και αμέλεια αυτών των ιδίων που ενδιαφέρονται σήμερα και για τη γεωθερμία, πλήρωσαν με τη ζωή τους πολλοί αθώοι μεροκαματιάρηδες σε άλλες περιοχές.

Μήλυσαν ακόμα για μείωση της ρύπανσης του περιβάλλοντος από την υποκατά-

σταση των συμβατικών καυσίμων στην παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας. Κανείς όμως δεν μίλησε για την απειλούμενη μόλυνση του περιβάλλοντος από τους επικίνδυνους ρύπους που θα εκλύονται στην ατμόσφαιρα κατά τη διακίνηση των προϊόντων του γεωθερμικού πεδίου.

Εξοργιστική είναι και η προσπάθεια να πείσουν ότι η αξιοποίηση της γεωθερμίας θα μετατρέψει τη Νίσυρο σε «επίγειο παράδεισο»! Ας μάθουν όμως πως οι Νισύριοι προτιμούν να ζουν στο νησί τους όπως είναι σήμερα, έστω και χωρίς απολαύσεις ενός τέτοιου παραδείσου.

Και είναι λυπηρό, είναι πρόκληση το ότι

ΑΜΕΤΑΒΛΗΤΟ ΤΟ ΔΡΟΜΟΛΟΓΙΟ ΝΙΣΥΡΟΥ - ΚΑΡΔΑΜΕΝΑΣ

Απέτυχε προσπάθεια τροποποίησής του

Στον ύπνο επικύρησε να μας πιάσει το Υπουργείο Αιγαίου, επικερώντας εντελώς αυθαίρετα και χωρίς καμία επικοινωνία με τους αρμόδιους τοπικούς φορείς, να τροποποιήσει την πορεία του δρομολογίου που συνδέει τη Νίσυρο με την Καρδάμενα. Στην προκήρυξη διαγωνισμού που κυκλοφόρησε πρόσφατα για την ανανέωση της εκμίσθωσης της γραμμής, προβλεπόταν ως αφετηρία και τέρμα του δρομολογίου η Καρδάμενα, αντί της Νισύρου, όπως είχε καθιερωθεί από την έναρξη των δρομολογίων. Σε μια τέτοια περίπτωση δεν θα εξυπηρετείτο η Νίσυρος - για τις ανάγκες της οποίας είχε θεοπιστεί η γραμμή - αφού οι κάτοικοί της θα ήταν υποχρεωμένοι, για υποθέσεις ολίγων ωρών, να διανυκτερεύουν στην Κω για δύο τουλάχιστον βράδια.

Το θέμα έγινε έγκαιρα αντιληπτό και μετά από προσωπική παρέμβαση του συμπατριώτη μας Υποναύαρχου Λ.Σ. Κων. Χαριστοφύλη, Προέδρου της Εταιρείας Νισυριακών Μελετών, παρεσχέθη η διαβεβαίωση ότι τα δρομολόγια θα συνεχισθούν σύμφωνα με τον αρχικό σχεδιασμό.

Όπως είναι γνωστό, η γραμμή που καθιερώθηκε αποκλειστικά για την εξυπηρέτηση της Νισύρου επικορηνείται από το Υπουργείο Αιγαίου για 3 δρομολόγια την εβδομάδα και έχει διευρυνθεί σε καθημερινή βάση με συμπληρωματικά δρομολόγια χρηματοδοτούμενα από το Δήμο Νισύρου και την Εταιρεία ΛΑΒΑ.

Η γραμμή έχει ως αφετηρία τη Νίσυρο, ώστε να φεύγει ο κόσμος το πρωί για την Κω για τις δουλειές του και να επιστρέφει το απόγευμα σπίτι του.

ΤΟ ΚΤΗΡΙΑΚΟ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ ΤΩΝ ΛΟΥΤΡΩΝ

Ενοίωνες οι προοπτικές επισκευής του

Εντείνεται ολοένα το ενδιαφέρον παλικών τεχνικών οίκων για την ανάληψη του έργου επισκευής του κτηριακού συγκροτήματος των Λουτρών. Εκπροσώπει και τεχνικοί σύμβουλοι του ενδιαφερομένου εταιρειών έχουν επισκεφθεί τη Νίσυρο και εξέτασαν επί τόπου την κατάσταση του κτηρίου και ήδη ετοιμάζουν τις προσφορές που θα καταθέσουν στο Δήμο.

Τελευταία επισκέφθηκε το νησί γκρουπ από τεχνικούς συμβούλους, ειδικούς θερμικούς και ξενοδόχους του οίκου Aldo Meucci Arle, υπό τον δόκτορα Bernacchi, ο οποίος σε επιστολή του προς το Δήμαρχο Παν. Κατσιματίδη αναφέρεται στο μεγάλο ενδιαφέρον που παρουσιάζει η Νίσυρος λόγω του φαιστικακού της χαρακτήρα και των θερμικών πηγών της, στοιχεία - όπως γράφει - που την καθιστούν άξια να τύχει μιας μεγάλης τουριστικής εκτόξευσης σε διεθνή κλίμακα και δημιουργίας ενός θερμικού κέντρου υγείας και καλοπέρασης. Και για την πραγματοποίηση ενός τέτοιου προγράμματος δηλώνει ότι θέτει στη διάθεση του Δήμου τις εμπειρίες του στον διεθνή και ιδιαίτερα στον ευρωπαϊκό τομέα της Θερμικής.

Στο μεταξύ, σύμφωνα με πληροφορίες που μας παρασχέθηκαν από το Δήμο, έχουν αρχίσει οι διαδικασίες για τη σύσταση της προβλεπόμενης χωροταξικής μελέτης της περιοχής των Λουτρών, η οποία θα συνοδεύει την συστασόμενη προκήρυξη πρόσκλησης ενδιαφέροντος για την ανάληψη του έργου, η οποία θα κυκλοφορήσει σύντομα.

ΑΠΟ ΤΗ ΝΙΣΥΡΟ ΤΗΣ ΔΙΑΣΠΟΡΑΣ

ΝΕΑ
ΥΟΡΚΗ

ΟΛΟΚΛΗΡΩΝΟΝΤΑΙ ΟΙ ΕΒΡΤΑΣΤΙΚΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ
ΓΙΑ ΤΑ 100 ΧΡΟΝΙΑ ΣΥΛΛΟΓΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ

Με εντατικούς ρυθμούς συνεχίζεται η προετοιμασία για την πανηγυρική συγκέντρωση στο κέντρο ΚΡΥΣΤΑΛ ΠΑΛΑΣ στην Αστόρια, στα πλαίσια του εορτασμού των 100 χρόνων Νιοσριακής συλλογικής δραστηριότητας στην Αμερική. Μετά τις εκδηλώσεις που οργάνωσε ο «Γνωμαγόρας» τον περασμένο Απρίλιο και αυτές του καλοκαιριού στη Νισύρο, με τη συγκέντρωση στο ΚΡΥΣΤΑΛ ΠΑΛΑΣ θα ολοκληρωθεί το

Χατζηνικολάου στο βιοβί.

Στην εκδήλωση θα παραστούν ως προσκεκλημένοι των Συλλόγων ο Δήμαρχος Νισύρου Παναγ. Κατσιματίδης και ο Πρόεδρος του «Γνωμαγόρα» Αθηνών Γιάννης Χαρτοφύλης.

Η πανηγυρική συγκέντρωση στο ΚΡΥΣΤΑΛ ΠΑΛΑΣ θεωρείται από πολλούς ως ο προάγγελος για τη συνένωση υπό ενιαία και

ΓΙΟΡΤΑΖΟΝΤΑΣ ΤΟ ΧΡΥΣΟ ΙΩΒΗΛΑΙΟ

Το νόημα του εορτασμού

Μνήμη μεγάλου ιστορικού γεγονότος, ορόσημο αναντικατάστατο στην πορεία της Νιοσριακής παροικίας της Αμερικής, αποτελεί ο εφεινός εορτασμός των 100 χρόνων παννιοσριακής συλλογικής δραστηριότητας. Και σε τέτοιες στιγμές μνήμης καλούμεθα να στρέψουμε ευγνώμονα τη σκέψη προς την ιστορική πορεία και την προσφορά των Συλλόγων μας. Αλλά και να απονεύουμε την προσήκουσα τιμή σ' όλους όσους, μικροί και μεγάλοι, άσπιοι και μεγαλόσχημοι, υπηρέτησαν και ποδηγούντες την αιωνόβια σήμερα Νιοσριακή συλλογική ιδέα και βοήθησαν τους Συλλόγους να γράψουν μια λαμπρή ιστορία, την οποία εφέτος όλοι μας τιμούμε. Στους συμπatriώτες μας εκείνους που οδήγησαν το χέρι των Συλλόγων προς την κοινή γενετήριά μας, η οποία υπόδουλη και καταπιεσμένη και αργότερα καθημαγμένη και αιμορροούσα από τον οργή του πολέμου, έστρεψε ικετευτικό βλέμμα προς τα ξεπεσμένα παιδιά της.

Βέβαια εκείνοι απέδειξαν έμπρακτα το πατριωτικό και το ανθρωπιστικό τους «πιστεύω», στερούμενοι τις απολαύσεις της προσωπικής τους ζωής και θυσιάζοντας την οικογενειακή τους χαρά. Ενώ εμείς καλούμεθα μόνο με λόγια να εξάρουμε την προσφορά τους και να υπογραμμίσουμε τα αποτελέσματα της ανυπέριθτης δραστηριότητάς τους. Όμως υπάρχει ο κίνδυνος να παρασπασθούμε σε εύχρηστες και εντυπωσιακές φράσεις χωρίς αντίκρισμα. Γιατί ποτέ ο λόγος, όσο σπιλνός, όσο καλλιπής κι αν είναι δεν μπορεί να ισοσταθμίσει την πράξη.

Γεννάται λοιπόν το ερώτημα: Τι πρέπει να κάνουμε; Τι οφείλουμε να επιτελέσουμε γι' αυτούς;

Ασφαλώς εκείνοι δεν έχουν ανάγκη από τον δικό μας έπαινο, τον οποίο ποτέ δεν επεδίωξαν. Άλλωστε έπαινος γι' αυτούς είναι οι δάφνες και οι φωτοστέφανοι που τους χάρισε η προσφορά αγάπης προς την πατρίδα. Είναι οι δάφνες που τους πρόσφερε η στοργή και το ενδιαφέρον τους για τους εμπερίστατους και αναξιοπαθούντες σκληβαθωμένους αδελφούς τους.

Μας μένει επομένως το συναίσθημα, ο σεβασμός και ο θαυμασμός απέναντι στην προσφορά τους. Μας μένει η δυνατότητα να μελετήσουμε και να μιμηθούμε. Να μιμηθούμε όλες οι επόμενες γενιές το δικό τους υψηλό πατριωτικό φρόνημα. Και να μην υποκύψουν στην τάση αμφισβήτησης και υποβάθμισης της προσφοράς των προγόνων, η οποία βρίσκεται πρόσφορο έδαφος στην εποχή μας, αλλά να μάθουν να εκτιμούν, να τιμούν και να σεβονται το έργο εκείνου που τους άφησε για κληρονομία.

Πρέπει να μείνουμε μόνο στις τελετές και στην αναμόλυνση της μνήμης. Δεν είναι περσόμενοι και στα διδακτικά οφέλη, που απορρέουν απ' όλα όσα τώρα εμείς τιμούμε και για όσα σεμνυνόμαστε. Και να αποκομίσουμε το κέρδος από μια δημιουργική μίμηση. Να θαυμάσουμε και να επανεισέλθουμε το έργο όλων, των πριν από μας, όχι από στεγνά και άγονη προγονολατρεία, αλλά γιατί έθεσαν τις βάσεις για τη δημιουργία των γιγάντων της Νιοσριακής Συλλογικής Ιδέας και φρόντισαν για την υποδειγματική δομή μιας λαμπρής Νιοσριακής παροικίας στη μεγάλη υπεραιλιτική ήπειρο. Η δική τους συμπεριφορά, το δικό τους το παράδειγμα ως γίνουσαν ο δείκτης της αυτογνωσίας όλων μας. Και όπως λέει ο Πλάτωνας, η πραγματική αυτογνωσία είναι πνευματική εναντίωση. Είναι κνοφορία μεγαλείου.

Γιάν. Χαρτοφύλης

Η «ΝΙΣΥΡΟΣ» της Φλώριδας θυμάται και νοσταλγεί

Με λαχτάρα πάντα και νοσταλγία για την πατρίδα ζούμε οι ξενιτεμένοι μας, όπου κι αν βρίσκονται. Η σκέψη τους κι ο λογισμός τους βρίσκεται πάντοτε στη Νισύρο και σε κάθε στιγμή αναπολούν τη παρσαμένα. Γι' αυτό και φροντίζουν σε κάθε ευκαιρία να αναβιώνουν τα παλιά και να ξαναζούν, έστω και από μακριά, όμορφες στιγμές από τη ζωή τους στο νησί μας. Και τέτοιες ευκαιρίες προσφέρουν πάντα οι μέρες των πανηγυριών μας.

Μας πληροφορούν από τη Φλώριδα ότι ο εκεί Συλλογος «Νισύρος» γιόρτασε κι εφέτος με εκκλησιασμό και αρτοκλασία και μετά με φαγοπότη και γλέντι και τον τοπικό μας Άγιο Νικήτα το Νισύριο και τη Χάρη της Παναγίας της Σπηλιανής το Δεκαπενταύ-

γουστο. Κι ήταν όλοι τους εκεί, με τις οικογένειές τους και με τους φίλους τους.

Η ατμόσφαιρα και στις δύο εκδηλώσεις ήταν χαρούμενη και πανηγυρική. Όμως, ανεξέλεγκτη η σκέψη του καθενός. Πετούσε πέρα μακριά, κάπου στον ιερό βράχο της Σπηλιανής κι ύστερα στο τραπέζι και στο χορό του πανηγυριού με την «κούρπα». Ήταν στιγμές ανεπίτητης και απερίγραπτης νοσταλγίας που τη νιώθει μόνο όποιος την έχει ζήσει.

Με κέφι και ευχαριότητα πέρασαν τη βραδιά τους. Κι όλοι τους φεύγοντας ευχθήκαν «και του χρόνου στη Νισύρο». Κι ήταν μια ευχή ειλικρινής και βγαλμένη απ' την καρδιά τους.

Φίλοι για πάντα

Τα καμαρώσαμε πάλι εφέτος τα Νισυρόπουλα, που από την άκρη της γης πήραν στο νησί των γονιών τους για να γνωρίσουν τις ρίζες τους. Ενωμένα σε πάρες-παρέες με τα παιδιά του νησιού χαίρονταν τη στεριά και τη θάλασσα, ψυχαγοούνταν στα μπαράκια του, απολάμβαναν τις ομορφιές του, έζησαν τις παραδόσεις του και συνδέθηκαν μεταξύ τους με δεσμούς φιλίας και αγάπης.

Όλα αυτά όμως ως την ημέρα της επιστροφής. Συγκινητικές οι στιγμές του αποχωρισμού στο λιμάνι. Κι από κει και πέρα, όλα έμειναν πίσω. Μόνον οι αναμνήσεις τους συνοδεύουν αλλ' όσα για πολύ καιρό, αφού κι αυτές σιγά-σιγά θα σβήσουν και θα καθούν, όπως ακριβώς συνέβη και πέρισι και πρόπερισι. Στο λιμάνι πάντα αρχίζει αλλά και εκεί διακόπεται μια φιλία που πρόσφερε τόσες χαρές και απολαύσεις για ένα ολόκληρο καλοκαίρι.

Κι όμως αυτή η συναναστροφή θα μπορούσε να συνεχιστεί τουλάχιστον ανάμεσα στα παιδιά που ζουν στην ίδια περιοχή. Με δεδομένη τη δυσκολία των συνθηκών επικοινωνίας καθώς και το βεβαρημένο πρόγραμμα των υποχρεώσεων του καθενός, πάντα υπάρχει η δυνατότητα για μια κατά καιρούς συνάντηση, που θα βοηθήσει στη διατήρηση και την ισχυροποίηση της φιλίας και της γνωριμίας που άρχισε κάποιο καλοκαίρι στη Νισύρο. Και σ' αυτή την περίπτωση, η λέσχη των κατά τόπους Συλλόγων μας, της οποίας έχουν κάθε δικαίωμα χρήσης τα παιδιά μας, θα μπορούσε να προσφέρει τις καλές της υπηρεσίες. Για ό, τι αφορά το «Γνωμαγόρα» Αθηνών, οι πύλες του είναι πάντα ανοικτές. Η απόφαση ανήκει στα ίδια τα παιδιά.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟ

Ευχαριστώ πολύ το Σύλλογο Νισυρίων Αμερικής «Ο Γνωμαγόρας» για τη θράβευσή μου με το ποσό των 100 ευρώ, ως η καλύτερη μαθήτρια της Γ' τάξης του Γυμνασίου Νισύρου.

Με τιμή

Μαρία Δημ. Τσουλάτου

Μαθήτρια της Α' τάξης του Λυκείου Νισύρου

ΕΚΙ ΟΜΩΣ ΤΑ... ΕΠΗΜΕ

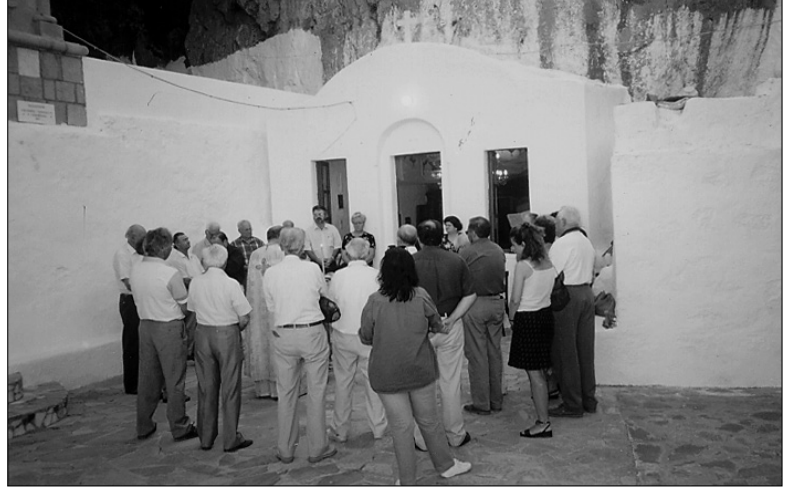
Λόγω των πολλαπλών εκδηλώσεων που οργάνωσαν στη Νισύρο οι αδελφοί Σύλλογοι της Αμερικής, δεν πραγματοποιήθηκε εφέτος η καθιερωμένη συνάντηση των εκπροσώπων των ανά τον κόσμο Συλλόγων μας, που οργάνωνε κάθε χρόνο ο «Γνωμαγόρας» Αθηνών.

Είχαμε όμως την ευκαιρία να συναντηθούμε, έστω και «άτυπα», με συμπatriώτες και φίλους που η χάρη της Παναγίας τούς έφερε κι εφέτος στο νησί μας. Κι έτσι νιώσαμε τη χαρά και την ευχαρίστηση που πάντα προσφέρει μια συνάντηση με πρόσωπα, όταν μάλιστα ανάμεσά τους υπάρχουν δεσμοί ισχυροί και αδιάσπαστοι, από τα όμορφα παιδικά χρόνια. Κι είχαμε να πούμε τόσα πολλά και να θυμηθούμε ακόμη περισσότερα, ξαναζώντας μνήμες από τα παλιά, τα οποία πάντα μας φαίνονται πιο καλά από το σήμερα. Μνήμες που μας κρατούν γερά δεμένους με το νησί μας.

Ο Σύλλογος «Θεολόγος» τίμησε τον προστάτη του Άγιο

Με εορταστικές εκδηλώσεις τίμησε κι εφέτος τη μνήμη του προστάτη του Αγίου Ιωάννου του Θεολόγου ο φερώνυμος Σύλλογος της Αμερικής.

Οι εκδηλώσεις άρχισαν με αρτοκλασία στο Ναό του Αγ. Δημητρίου Αστόριας ανήμερα της γιορτής και συνεχίστηκαν το απόγευμα της ίδιας ημέρας με πανηγυρική συγκέντρωση στη Λέσχη του Συλλόγου, κατά την οποία οι καλοκαιρινοί επισκέπτες της Νισύρου εξέθεσαν τις εντυπώσεις τους από το νησί μας και ενημέρωσαν για τις εκδηλώσεις που πραγματοποιήθηκαν εκεί για τα 100 χρόνια Νιοσριακής συλλογικής ζωής στην Αμερική.

Αρτοκλασία έξω από το Ναό του Μοναστηριού στα Νικιά (Φωτό Αρχείου)

Ακολούθησε συνεστιάση με το παραδοσιακό «πιάδι με κρέας» που προσφέρεται και στο πανηγύρι του Μοναστηριού στα Νικιά.

Η ατμόσφαιρα στη διάρκεια της εκδήλωσης ήταν συγκινητική, αφού η σκέψη όλων πετούσε πίσω στα παλιά και συναντιόταν στο πανηγυρικό τραπέζι κάτω από τη σκιά του μεγάλου «αβράμυθα» του μοναστηριού και στο παραδοσιακό γλέντι έξω στην αυλή του. Αυτή τη νοσταλγία απηχούσε και η πρόσκληση του Συλλόγου η οποία ανέφερε: «Κάθε χρόνο αυτές τις μέρες ο νους μας πετάει πίσω στο όμορφο νησί μας και στο γραφικό μοναστήρι του Αγίου μας. Η καρδιά μας πάλλει από τις θύμψεις και αναπολεί όμορφες παλιές μέρες. Οι αναμνήσεις σμίγουν με τα συναισθήματα και μας μεταφέρουν στα περασμένα, για να γιορτάσουμε, έστω και από μακριά, τη μνήμη του Αγίου και Προστάτη του Συλλόγου μας...».

Ο Σύλλογος «ΠΑΝΑΓΙΑ ΣΠΗΛΙΑΝΗ» Καναδά

Πλούσια και αξιόλογη η δράση του

Μια αξιοζήλευτη δραστηριότητα αναπτύσσει στο Οντάριο του Καναδά ο νεοϊδρυθείς εκεί Σύλλογος Νισυρίων «Παναγία Σπηλιανή». Από την αρχή της ιδρύσεώς του και σ' όλη τη διάρκεια της τριετούς ζωής του παραμένει προσηλωμένος στον πολιτιστικό και φιλανθρωπικό σκοπό του, ενώ πάντα βρίσκεται στην πρώτη γραμμή σε θέματα υποστήριξης του κοινωνικού συνόλου. Ανάμεσα στις φροντίδες και τα ενδιαφέροντά του Συλλόγου βρίσκεται πάντα η Νισύρος και θα θυμίσουμε ότι η Πρόεδρος του Συλλόγου Τερψιφόρη Σφακιανού παρέδωσε πέρισι στο Μοναστήρι της Σπηλιανής ποσό 10.000 δολλαρίων, ενώ εφέτος το καλοκαίρι άλλα 1.500, ενώ 3.500 προσέφερε στο Γηροκομείο για την αγορά 5 κλιματιστικών συσκευών.

Τελευταία η δραστηριότητα του Συλλόγου στράφηκε και σε άλλους ευρύτερους σκοπούς. Τάχθηκε στο πλευρό της εκεί Ελληνικής Κοινότητας και πρωτοστατεί στην προσπάθειά της να δημιουργήσει νέο πολιτιστικό κέντρο. Ένα έργο που αποτελεί δράμα υψίστης σημασίας για τον Ελληνισμό του Καναδά. Σε συνεργασία με τον Παγκοσμικό Σύλλογο «Ο Ιπποκράτης», προγραμματίζει την έκδοση ειδικού λευκώματος στο οποίο θα διαφημιστούν Ελληνοκαναδικές επιχειρήσεις και όσοι ιδιώτες επιθυμούν. Επίσης έχει οργανώσει μια πλούσια λαχειοφόρο αγορά, ενώ προγραμματίζει την οργάνωση χοροεπεριόδου την 1η Νοεμβρίου στην αίθουσα εκδηλώσεων ELLAS BANQUET HALL. Όλες οι εισπράξεις από τις εκδηλώσεις αυτές θα διατεθούν για ενίσχυση του σκοπού της Ελληνικής Κοινότητας.

Ο Δήμος Νισύρου εις αναγνώριση της δραστηριότητας και της προσφοράς του Συλλόγου, του προσέφερε μεταξωτό λάβαρο με το έμβλημα του Συλλόγου, κατασκευής του εργοστασίου «Ηλ. Κοκκώνης» στην Αθήνα.

Ο Γιάννης Ανδρ. Κατσιματίδης από τους πλουσιότερους Έλληνες της Αμερικής

Η φιλοδοξία του για τη Δημαρχία της Ν. Υόρκης

Την 11η θέση ανάμεσα στους πλουσιότερους Ελληνοαμερικανούς κατέχει ο Γιάννης Ανδρ. Κατσιματίδης, σύμφωνα με δημοσίευμα της εφημερίδας «ΤΟ ΒΗΜΑ». Η εφημερίδα σημειώνει πως ο Γιάννης Κατσιματίδης, που είναι ιδιοκτήτης μιας από τις μεγαλύτερες αλυσιδές σουπερμάρκετ και επενδυτής σε μεγάλες εταιρείες, συμπαραστήκεται σε κοινωνικά και φιλανθρωπικά ιδρύματα και έχει καθιερώσει ετήσιο θεσμό για παροχή υποτροφιών σε φοιτητές ελληνικής καταγωγής.

Μιλώντας ο ίδιος στην εφημερίδα για την απόφασή του να κατακτήσει το αξίωμα του Δημάρχου της Νέας Υόρκης στις εκλογές του 2005, υποστήριξε ότι: «Ο σημερινός δήμαρχος Μάικλ Μπλουμπέργκ δεν είναι ευαίσθητοποιημένος στα καθημερινά προβλήματα του πολίτη. Είναι ένας πολύ έξυπνος άνθρωπος και καλός επιχειρηματίας, αλλά νομίζω ότι δεν αισθάνεται τις ανάγκες του λαού. Δεν διαχειρίζεται σωστά τα προβλήματα. Μπορώ λοιπόν σ' αυτή την πραγματικότητα και στις ανησυχίες των πολιτών, σκέφτηκα να διεκδικήσω τη δημαρχία».

Ο Τζον Κατσιματίδης, που ως γνωστό διατηρεί προσωπική φιλία με το Ζέυγος Μπιλ και Χίλαρυ Κλίντον και είναι ένας από τους γνωστούς χρηματοδότες του Δημοκρατικού κόμματος, σήμερα – κατά την ίδια πάντα εφημερίδα – κάνει αγώνα για να φύγει από την Προεδρία των ΗΠΑ ο Τζορτζ Μπους και να εκλεγεί ο γερουσιαστής Τζον Κέρι.

Το «Θεολόγιον» Δημ. Σχολείο στα Νικιά. Ένα από τα δείγματα της προσφοράς των Συλλόγων μας.

πρόγραμμα του εορτασμού, ο οποίος έδωσε την ευκαιρία να προβληθεί η προσφορά των Συλλόγων και να τιμηθεί η μνήμη όλων όσοι συνέβαλαν στο να γράψουν οι Σύλλογοι μια λαμπρή ιστορία, την οποία συνεχίζουν με τον ίδιο ζήλο και το ίδιο ενδιαφέρον όλες οι επόμενες γενιές.

Στη διάρκεια της εκδήλωσης θα γίνει αναφορά σ' αυτή την προσφορά των Συλλόγων, θα απονεμηθούν τιμητικές διακρίσεις, θα απευθύνουν χειροπέδια μνημάτων εκπρόσωποι τοπικών και ομογενειακών συλλόγων, θα κυκλοφορήσει ειδικό αναμνηστικό λεύκωμα και θα επακολουθήσει συνεστιάση και ψυχαγωγικό πρόγραμμα με την ορχήστρα ΑΘΗΝΙΑΝΣ και το Γιώργο

αδιαίρετη μορφή όλων των Νιοσριακών Συλλόγων Αμερικής, μια ιδέα που έχει ήδη ωριμάσει και προχωρεί προς την πραγματοποίησή της. Τα νέα παιδιά που ανέλαβαν να μελετήσουν το θέμα – από τον «Γνωμαγόρα» οι Δημ. Χατζηδημητρίου, Νικ. Κοκκινάκης και Κώστας Σφακιανός, από τη «Θερμανή» οι Μιχ. Κοριτσιδής, Νικ. Ροδίτης και Γιώργος Καλιμνίου κι από το «Θεολόγο» οι Δημ. Σκάρος, Γιώργος Ανδριώτης και Ι. Απριλάκης – έχουν κάνει πολύ καλή δουλειά, σε σημείο μάλιστα που απ' ό, τι φαίνεται έχουν κατορθώσει το ακατόρθωτο μέχρι τώρα: Να πείσουν όλες τις αρνητικές φωνές και να προετοιμάσουν την ένωση των Συλλόγων ως θέμα γενικής, κατά το δυνατόν, αποδοχής.

ΤΑ ΑΛΛΑΝΙΑΚΑ ΠΙΡΑΝΧΑΣ ΤΗΣ ΝΙΣΥΡΟΥ

Από τη σπλήν (εκ)πολιτισμικά παίγνια» της εφημερίδας «ΡΟΔΙΑΚΗ» αναδημοσιεύουμε, με τον ίδιο τίτλο, το έγγραφο του Δήμου Νισύρου προς τη Νομαρχία Δωδεκανήσου, την Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου, το Υπουργείο Γεωργίας και τον Εισαγγελέα Κω, στο οποίο ο Δήμαρχος διεκτραγωδεί την επικίνδυνη κατάσταση που έχει δημιουργηθεί στο νησί από την ανεξέλεγκτη και ανεπιτήρητη βόσκηση των αδέσποτων ζώων.

Το έγγραφο, μεταξύ άλλων, αναφέρει:

«... Έγινε πλέον καθημερινό φαινόμενο να βλέπουμε τα βοοειδή, τα γουρούνια και τα αιγοπρόβατα να κυκλοφορούν εντελώς ελεύθερα και μονίμως ανεπιτήρητα:

Α) Στους δημόσιους δρόμους σε όλο το νησί,

Β) σ' ολόκληρη την καλδέρα του νησιού,

Γ) στον αιγιαλό και τις παραλίες μας,

Δ) ακόμα και μέσα στα χωριά μας (Πάλοι, Εμπορείο και Νικεαίς), σε κατοικημένες δηλαδή περιοχές.

Την παραπάνω απαράδεκτη εικόνα παρουσιάζει σήμερα το νησί μας, η οποία οφείλεται στην πανεπεί κραπική αδιαφορία, με την κατήργηση της αγροφυλακής, χωρίς να προβλέψει τη δημιουργία κάποιο άλλου φορέα που να υποκαθιστά το έργο της.

Η πλούσια χλωρίδα και πανίδα, με μοναδικά είδη στον κόσμο, που έχουν αναχθεί σε προστατευόμενα, βρίσκονται υπό καθεστώς εξαφάνισης, αν και η Νισύρος υπάγεται στο πρόγραμμα Natura. Η δημιουργία και καλλιέργεια των αναβαθμιδών αποτέλεσαν τον μολύβι ανάπτυξης του νησιού μας και αποτελούν τη βάση για τη φυσική του ομορφιά. Σε λίγο θα τις βλέπουμε μόνο στις φωτογραφίες γιατί καθημερινά καταστρέφονται με μανία και μίσος.

Όμως το πρόβλημα δεν σταματά εδώ. Η δημόσια υγεία μπαίνει σε κίνδυνο, γιατί εκτός από τις αναπάντεχες και επικίνδυνες εμφανίσεις των ζώων κατά των ανθρώπων, ευτυχώς που δεν έχουμε θρηνηθεί κανένα θύμα ακόμα, παραπρήται το φαινόμενο τα αδέσποτα γουρούνια να τρώνε ό, τι ψόφιο ή νεογέννητο βρουν στις εικοσιτετράωρες περιπλανήσεις τους.

Απία όλων των παραπάνω είναι η πρακτική που ακολουθούν οι κτηνοτρόφοι σε αντίθεση με τη νομοθεσία. Όλα τα ζώα κυκλοφορούν ανεπιτήρη-

τα όλο το εικοσιτετράωρο χωρίς την παρουσία των κτηνοτρόφων. Παραμένουν ασαφώς δώδεκα μήνες το χρόνο και βρίσκονται συνεχώς εκτός των καθορισμένων βοσκοτόπων.

Εκτός των 4.288 δηλωμένων αιγοπροβάτων, υπάρχουν άλλα τόσα, ίσως και παραπάνω, χωρίς σήμανση. Υπάρχουν ακόμη 388 βοοειδή, χωρίς η βοσκοϊκανότητα του νησιού να επιτρέπει την ύπαρξη των ζώων. Με μαθηματική ακρίβεια οδηγούμαστε στην επανάληψη της δημιουργίας ενός δεύτερου φαινομένου της Κάσου. Η ανεξέλεγκτη λοιπόν κυκλοφορία των βοοειδών, γουρουνιών και αιγοπροβάτων σ' όλη την έκταση του νησιού μας συνεπάγεται:

Α) Ολοκληρωτική ερήμωση των γεωργικών καλλιτεργειών και των ολίγων αγρών που έχουν ακόμη απομείνει με καρποφόρα δένδρα: συκιές, ελιές, αμυγδαλιές και αμπέλια.

Β) Σταδιακή καταστροφή της χλωρίδας και της πανίδας του νησιού μας που εξελίσσεται σε κριτήριο τόπο.

Γ) Μόλυνση του αιγιαλού και των παραλιών μας αλλά και υποβάθμιση αυτών κατά τη θερινή περίοδο.

Δ) Άμεσο κίνδυνο προκλήσεων τροχαίων ατυχημάτων για τους ανύποτους οδηγούς από τις καθημερινές κατολισθήσεις των πετρών και άλλων αντικειμένων και από το ζαφνικό αντίκρουμα κοπαδιών από βοοειδή και αιγοπρόβατα καταμεσής του δρόμου.

Ε) Μεγάλο αριθμό κατολισθήσεων και καθιζήσεων με αποκορύφωμα, σύμφωνα με τη γνώμη των ειδικών (ΙΓΜΕ, Αστεροσκοπείο Αθηνών), το ρήγμα που δημιουργήθηκε στην καλδέρα του νησιού, λόγω της ποσότητας του νερού που συσσωρεύεται, η οποία ποσότητα δεν παρακρατήθηκε, εξ αιτίας της καταστροφής των αναβαθμιδών και της χλωρίδας.

ΣΤ) Την δημιουργία επικίνδυνων καταστάσεων για τη δημόσια υγεία, από την κατανάλωση των διαφόρων τύπων κρέατος.

Όπως γράψαμε και στο προηγούμενο φύλλο των Ν.Ν., μετά από το έγγραφο αυτό ο Νομάρχης αποφάσισε να φέρει το θέμα στο Νομαρχιακό Συμβούλιο, το οποίο θα συνεδριάσει γι' αυτό το σκοπό στη Νισύρο. Ήδη έδωσε οδηγίες να μελετηθεί το θέμα και να συγκεντρωθούν οι αναγκαία στοιχεία, ώστε να ληφθούν οριστικές αποφάσεις.

ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΕΛΕΤΩΝ

ΑΣΚΛΗΠΙΟΣ ΓΕΩΡΓ. ΣΠΕΤΣΙΩΤΗΣ

Αχαρνών 318 - Κάτω Πατήσια

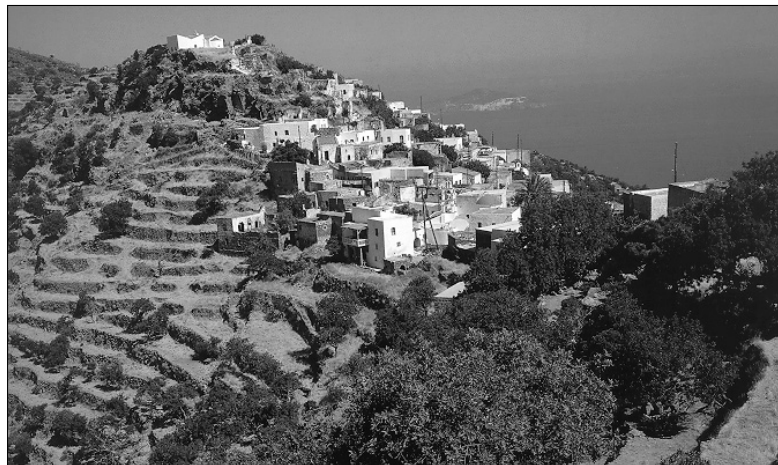
Τηλ.: 2023661 - 2281769 - FAX: 2230914 Κινητό: 0944/387427

ΜΙΑ ΒΟΛΤΑ ΣΤΑ ΧΩΡΙΑ ΜΑΣ

Ο ΕΜΠΟΡΕΙΟΣ ΠΟΥ ΣΒΗΝΕΙ ΚΑΙ ΧΑΝΕΤΑΙ

Ζωηρή κίνηση παρουσίασε κι εφέτος το καλοκαίρι ο Εμπορείος, αφού το «Μπαλκόνι» έχει γίνει πια κράχτης των καλοφαγάδων. Μεσημέρι και βράδυ γέμιζε από κόσμο μέσα κι έξω το ιστορικό καφενείο του Ξανθού, με τυχερούς όσους προλάβαιναν να εξασφαλίσουν θέση έξω στη βεράντα με την ανεπανάληπτη θέα στο ηφαίστειο. Και μετά από τα πρωτόγνωρα και νοστιμότατα παραδοσιακά φαγητά που τους πρόσφεραν η Κατίνα και ο Δημήτρης Χατζόγλου, πολλοί έπαυσαν τη βόλτα τους στα στενά σοκάκια και τις ανηφοριές του χωριού, για να θαυμάσουν τη γραφικότητά τους, την αξιόλογη παραδοσιακή αρχιτεκτονική των σπιτιών, όρθιων και γκρεμισμένων, την καταπληκτική θέα προς την κάθε πλευρά του χωριού. Αλλά και για να νιώ-

σούν την απογοήτευση από την εγκατάλειψη, από τα ερειπωμένα, άλλοτε, αρχοντόσπιτα, από τους άδειους και έρημους δρόμους, από τον κίνδυνο επικείμενης κατάρρευσης, που απειλεί όσα σπίτια άντεξαν μέχρι τώρα στο πέρασμα του χρόνου. Όσοι είχαν το κουράγιο ν' ανεβούν τα σκαλοπάτια ως το Κάστρο, αποζημιώνονταν τόσο από το φρούριο της Πανδονίκης, όσο και από τις θαυμάσιες τοιχογραφίες του Ταξιάρχη. Ποικίλες οι αντιδράσεις τους και ανακατεμένες οι εντυπώσεις που αποκόμισαν από τη βόλτα τους, καθώς την περιέγραφαν επιστρέφοντας και πάλι στην πλατεία της Παναγιάς. Και πολλές οι απορίες και τα ερωτηματικά που τους γεννήθηκαν.

Μια μεγάλη παρέα, που είχε επισκεφθεί το πρωί τα Νικιά, διηγόταν πόσο φροντισμένα είναι τα σπίτια και πόσο ενδιαφέρονται οι ντόπιοι και οι ξενιτεμένοι για τα πατρογονικά τους. Και εξέφραζαν την απορία, γιατί να μη συμβαίνει το ίδιο και στον Εμπορείο.

Ποιος θα τους δώσει την απάντηση;

Ο ΕΜΠΟΡΕΙΟΣ

*Κουράστηκα να περπατώ
κι' είπα να ξεποστιάσω
κι' έκατσα εδώ στον Εμπορείο
σ' αυτό το όμορφο χωριό
να πιω και να κεράσω.*

*Ήμια μέσα στον καφερέ
και βγήκα στην ταράτσα
με το Λακχί από κάτω μου
και το Ηφαίστειο φάτσα*

*Ήμια το πατηράκι μου
λιγάκι να ξεσκάσω
όμως δε φάνηκε... ψυχρή!
πού' θελα να κεράσω.*

*Ύστερα βγήκα παγανά
ως την απάνω γειτονιά
μα άνθρωπο δεν είδα
(καϊμένη μας πατρίδα)
δνύ - τρεις Μποργεσιουπούλλες
ήτανε ούλλες κι ούλλες...*

Κώστας Μαντουδάκης

ΤΟ «ΠΟΡΤΙ» ΣΤΑ ΠΑΛΙΣΙΑ

Ένα κατεστραμμένο απομεινάρκι της αγροτικής ζωής

Ποιός, αλήθεια, από τους παλιότερους δεν θυμάται το «Πορτί»; Ιδιαίτερα απ' όσους είχαν πάρε-δώσε με το Άργος και το Ραμύ ή ανεβοκατέβαιναν από τα Νικιά, αφού από εκεί έπρεπε απαραίτητα να περάσουν;

Μετά τα πράγματα άλλαξαν. Τα χωράφια εγκαταλείφθηκαν, η γεωργία πήρε τον κατήφορο και το Άργος, κλειστό πάντα,

με θέση ιστορικού μνημείου, που είχε δώσει το όνομά του στην περιοχή. Κι όλα αυτά την εποχή που ανθούσε η γεωργία και η καλλιέργεια της γης αποτελούσε την κύρια ασχολία των κατοίκων.

Μετά τα πράγματα άλλαξαν. Τα χωράφια εγκαταλείφθηκαν, η γεωργία πήρε τον κατήφορο και το Άργος, κλειστό πάντα, με θέση ιστορικού μνημείου, που είχε δώσει το όνομά του στην περιοχή. Κι όλα αυτά την εποχή που ανθούσε η γεωργία και η καλλιέργεια της γης αποτελούσε την κύρια ασχολία των κατοίκων.

για να χωρίζει την «παμπακιά» από την «κριθάρια», εμποδίζοντας τα ζώα, κυρίως τα βόδια, να περνούν από τη μια περιοχή στην άλλη. Αποτελούσε δείγμα του ενδιαφέροντος και της προσπάθειας των γεωργών να προστατέψουν τις καλλιέργειές τους και να προετοιμάσουν τη γη για την καλλιέργεια της επόμενης χρονιάς. Ήταν σημείο προστατευόμενο από τη Δημαρχία, η οποία είχε τη φροντίδα για τη συντήρησή του και αποτελούσε υποχρέωση συνειδητή για τον κάθε διερχόμενο, να φροντίσει να κλείσει τον «μάνταλο».

Στην αγροτική ζωή της Νισύρου εί-

που συγκέντρωνε τις πιο μεγάλες κτηματικές περιουσίες, περιέπεσε σε μαρμασό και στην ερήμωση. Έτσι, το «Πορτί» δεν είχε πια λόγο ύπαρξης, αφού τα ζώα κυκλοφορούσαν και κυκλοφορούν μέχρι σήμερα αδέσποτα μέσα στα χέρσα χωράφια. Εγκαταλείφθηκε λοιπόν στην τύχη του χωρίς φροντίδα, χωρίς συντήρηση, ωστόσο διαλύθηκε ολοσχερώς.

Στη θέση του, σήμερα σώζονται κάποια απομεινάρια, όπως φαίνονται στην φωτογραφία, για να θυμίσουν κάποιες εικόνες από το παρελθόν, σ' όσους βέβαια κατά τύχη βρεθούν στην περιοχή.

ΤΑ ΝΙΚΙΑ

ΓΟΗΤΕΥΣΑΝ ΚΙ ΕΦΕΤΟΣ

Πανέμορφα, πεντακάθαρα και νοικοκυρεμένα τα Νικιά, υποδέχτηκαν κι εφέτος τους πολυπληθείς επισκέπτες τους. Το αδιαχώρητο στο σταθμό από τα κάθε είδους τροχοφόρα, αποτελούσε καθημερινό φαινόμενο. Κι όλος ο κόσμος, που στην πλειονότητά τους ήταν νεαρά άτομα, δήλωναν γοητευμένοι από τη γραφικότητα του τοπίου, τη μαγευτική θέα του ηφαιστείου, την απεραντοσύνη της θάλασσας αλλά και την καταδεδεικτικότητα των κατοίκων. Κοινή απορία τους, γιατί τόσο λίγος κόσμος σ' ένα τόσο όμορφο χωριό. Κι ακόμα, γιατί τόσο γρήγορα εγκαταλείπει σε τόσο ωραία κτήματα που είδαν κατά μήκος της διαδρομής.

Αλλά και πολλοί από τους ξενιτεμένους Νικιάτες πέρασαν κι εφέτος τις διακοπές στο χωριό τους. Κι έδωσαν κίνηση και ζωντάνια στα Νικιά και χάρισαν αισιοδοξία στους εκεί συμπατριώτες τους, σπάζοντας την μονοτονία και την πλήξη που τους δέρνηε όλες τις άλλες μέρες του χρόνου. Όλο τους έμειναν στα πατρικά τους σπίτια, τα οποία διατηρούν πάντα συντηρημένα και περιποιημένα. Κι όλοι τους σε μια παρέα κάθε βράδυ δημιουργούσαν στην «Πόρτα» εικόνα παλιών καλών εποχών. Εφέτος η πλατεία του σταθμού ήταν στολισμένη με το νέο κτήριο του Νίκου Ανδριώτη που πρόσφατα αποπερατώθηκε. Διαθέτει άνετους χώρους και μια βεράντα με καταπληκτική θέα και προορίζεται, απ' ό,τι μάθαμε, για να ικανοποιήσει τις ορέξεις των καλοφαγάδων και μάλιστα κατά τα αμερικανικά πρότυπα.

ΤΑ ΝΙΚΙΑ

*Χωριό Νοτιά, χωριό βοριά κάθε καιρού μανία
σ' αγριόβραχα
φαντάξεις αετοφωλιά και σ' αγριωπή μαγεία
πανόραμα.
Φαντάξεις πάνω στο γκρεμό, κύμα σαν είν' να σπάσει
θεόρατο.
Όταν σε βλέπω απ' το Ραμύ και καβαλάρης σ' άτι
αίθασο.
Στο διάβα είσαι του καιρού, χωριό συννεφοχάρι
καρόδαρτο,
μα πάντα στην ψυχρή και νου, ηλιόλουστο περβόλι
κι ανθόσπαρτο.
Από το πέλαγο λευκό φαντάξεις περιστέρι
κι ασπρόπυργο
χωριό μικρό κι αρχοντικό κι από τα ξένα μέρη
γλυκόνεγρο.*

Νικήτας Χατζοτεφανής

ΟΙ ΠΑΛΟΙ

ΣΕ ΓΡΗΓΟΡΗ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Με μεθοδικότητα και με γρήγορους ρυθμούς συμπληρώνεται χρόνο με το χρόνο η τουριστική υποδομή στους Πάλους και σιγά-σιγά το πανέμορφο και γραφικό αυτό ψαροχώρι αναδεικνύεται σε πόλο έλξης πολλών επισκεπτών του νησιού μας.

Κάθε χρόνο παρουσιάζονται νέα διαμερίσματα ενοικιαζόμενα με όλα ενοικιαζόμενα για να περάσει ευχάριστες διακοπές. Σπίτια παραδοσιακά, σύγχρονα, άνετα, εξοπλισμένα εδώ κι εκεί για τις ανάγκες των κατοίκων, ενώ τελειώνει, όπου να 'ναι, και ο Ξενώνας της «Θερμανής» που θα στολίσει την παραλία. Και οι Πάλοι θα συνεχίσουν να προσφέρουν

αφειδώς την ομορφιά τους, τη γραφικότητά τους και το ολόδροσο αεράκι τους.

Στις ταβέρνες του χωριού προσφέρεται πάντα ολόφρεσκο ψάρι και μια πλούσια ποικιλία άλλων φαγητών σε τιμές λογικές. Γι' αυτό και πολλοί προτιμούν καθημερινά το φαγητό τους στους Πάλους, σε συνδυασμό με μπάνιο στη γεμάτη από κόσμο παραλία τους.

Πολλοί προτίμησαν να περάσουν εφέτος τις διακοπές τους στους Πάλους. Κι απ' ό,τι φαίνεται, από τον ερχόμενο χρόνο θα είναι ακόμα περισσότεροι.

ΟΙ ΠΑΛΟΙ

*Στους Πάλους τ' όμορφο χωριό το θαλασοδρόσαιο
τα σπίτια από τον Εμπορείο εκατεβήκαν κάτω.*

- *Το'παμε, το Ξανάπαμε, το Ξαναλέμε πάλι
κάτι το ιδιαίτερον έχουν αυτοί οι Πάλοι.*
- *Μόλις μπροάξεις απ' τον Κριό, μπροστά σου απλωμένοι
οι Πάλοι ξεπροβάλλουν σαν να τανε κρημμένοι.
- Τον Παντελλίδη τα Λουτρά αντίκρου σε κοιτάζουν
ορθώνονται επιβλητικά και όλοι τα θαυμάζουν.
Μονάχα όποιον κάθονται εκεί μουσικισμένα
κι' ευχόμαστε κάποια χρονιά νά' ναι τελειωμένα.*
- *Και είναι όλο το χωριό απέραντο λιμάνι
που 'χει μονοπάτες μοναχά, φουρτούνα έν το πιάνει.
- Κι' απ' της Νισύρου τα χωριά φεύγουν οι Γιώτα-Χιήδες
με φορτωμένα δυό Ταξί που' χουν οι Ταξιτζήδες.
Τα πρώινά καλοκαιριού, γραμψί πίσ' οδηγούσι
στην Πάλων μας τις αμυδιές
και πφέφτουν και κλονιμούσι.*

Κώστας Μαντουδάκης

ΟΙ ΑΝΑΓΝΩΣΤΕΣ ΜΑΣ ΓΡΑΦΟΥΝ

Από τον Πολιτικό Μηχανικό Νίκο Μυλωνά, από νη Κω, αναγνώστη «φανατικό», όπως γράφει, των Ν.Ν., πήραμε και δημοσιεύσαμε το κείμενο που ακολουθεί:

Επιτρέψτε μου τρία σχόλια μ' αφορμή την θεματολογία των Ν.Ν. του Αυγούστου 2003.

Σχόλιο α: Γεωθερμία - Ταφόπετρα στο δικαίωμα γνώμης! Κανένας δεν στέργει στη συγκεκριμένη περίπτωση το δικαίωμα κοινωνικής χρησιμοποίησης ενός φυσικού πόρου εξαιτίας του δικαιώματος γνώμης και του λαϊκισμού που κυριαρχεί στον τόπο μας. Γιατί τόσο άρνηση; Γιατί δεν εξετάζονται εναλλακτικές προτάσεις; Γιατί παραβλέπουμε το πραγματικό πρόβλημα του νησιού που είναι η παραγωγική του απαξίωση, που έχει σαν συνέπεια την υστέρηση του σε όλα τα μέτωπα της δημοσίας ζωής; (πληθυσμιακή συρρίκνωση, ερημποίηση, έλλειψη παραγωγής κλπ.).

Μήπως ο δογματισμός της φυσιοκρατίας είναι ολέθριος για την πραγματική κοινωνία των Νισυρίων; Ποιες αναπτυξιακές προτάσεις υπάρχουν που απαγορεύουν μια χαμηλής έντασης, περιβαλλοντικά αποδεκτική και οικονομικά αποτελεσματική αξιοποίηση του γεωθερμικού πεδίου; Πόσο θετική θα ήταν η αυτοηλεκτροδότηση και η αυτο-στέρηση της γεωργικής παραγωγής. Πόσο χρήσιμο θα ήταν να γινόταν επιστημονικό κέντρο πρωτοποριακών ερευνών για την Ελλάδα η γεωθερμία της Νισύρου!

Σχόλιο β: Το ζήτημα της προβλήτας της Κισσοπροτεχνικής είναι μια εύκολη υπόθεση. Κάθε καταδεδειγμένη είναι ευκολότερη από την κατασκευή. Μήπως όμως θα ήταν πιο ενδιαφέρον για το νησί και πιο οικονομικό να συντηρηθεί το υγιές τμήμα της προβλήτας και να αναδειχθεί, αποτελώντας ένα σημείο ιστορικής αναφοράς για μια παραγωγική δραστηριότητα και κατ' επέκταση μια κοινωνική υπόθεση που

έχει οριστικά χαθεί; Γιατί τόσο αδιαφορία και μίσος για ό,τι θεωρείται με σύγχρονους όρους νεκρό και άχρηστο; Μήπως υπάρχει λοιπόν μια πιο αξιολογη λύση από το «ΞΗΛΩΣΤΕ ΤΟ»;

Σχόλιο γ: Πολύ όμορφη η αναφορά στην ΑΙΓΛΗ και στην αμυδιή παραλία του Λιμανιού. Αλήθεια, δεν υπήρχε άλλη τεχνικά αποδεκτή λύση για το πρόβλημα του Λιμανιού ώστε να μην τιμμεντοποιηθεί η μοναδική παραλία του Μανδρακιού; Κι αν θυμάστανε νοσταλγικά την ΑΙΓΛΗ, γιατί

δεν μιλάμε και για την έλλειψη της παραλίας της; Μετά από πολλά χρόνια μπορούμε να κρίνουμε λαθεμένες επιλογές που έγιναν με τη σύμφωνη γνώμη μας.

Το λάθος μας δεν είναι που είπαμε να να τιμμεντώσουμε την παραλία να κάνουμε λιμάνι! Το λάθος μας είναι που δεν ψάξαμε εναλλακτικές προτάσεις και δεν επιδιώξαμε να κρατήσουμε ό,τι είναι πολύτιμο για το μέλλον.

Υστερόγραφο: Υπάρχει περίπτωση η σπ-

μερική θέση «όχι στη Γεωθερμία» να αποδοχθεί - αν δεν έχει ήδη αποδοχθεί - το κοινό λάθος. Το σίγουρο λάθος όμως είναι ότι η κοινωνία της Νισύρου δεν ψάχνει εναλλακτικές προτάσεις. Η εφημερίδα Ν.Ν. δυστυχώς συμβάλλει στην περιχαράκωση της υπόθεσης και στη συσκότιση του θέματος.

Φιλικά ευχαριστώ.

Νίκος Μυλωνάς

Σ. Παρμενών φανατικό αναγνώστης σας.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΑΠΟ ΤΗ ΣΥΝΤΑΞΗ

- Τι αξία μπορεί να έχει, άραγε, το δικαίωμα για μια γνώμη που ποτέ και κανένας δεν τις έδωσε σημασία; Και το αποτέλεσμα του δημοψηφίσματος και όλα τα υπομνήματα και όλες οι διαμαρτυρίες του Δημοτικού Συμβουλίου και άλλων φορέων κατέληξαν στο καλάθι των αχρήστων. Και εις... απάντηση ψηφίστηκε ο πρόσφατος Νόμος στον οποίο καθορίζεται ότι «ο κόρος της Γεωθερμίας περιέρχεται στην ευθύνη, στην αρμοδιότητα και στην εξουσία του Δημοσίου»;

- Τι περιθώρια υπάρχουν για εναλλακτικές προτάσεις όταν από δύο σημεία του Νόμου προκύπτει καθαρά ότι ο στόχος είναι η αξιοποίηση της Γεωθερμίας της Νισύρου για παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας; Συγκεκριμένα, το γεωθερμικό πεδίο της Νισύρου χαρακτηρίζεται ως ένα από τα βεβαιωμένα (το άλλο είναι της Μήλου) υψηλής θερμοκρασίας, πλήρως ερευνημένα, έτοιμα για αξιοποίηση και κατάλληλα για παραγωγή ηλεκτρικού ρεύματος. Και στη συνέχεια, με τον ίδιο Νόμο ανανεώνεται η σύμβαση που είχε υπογραφεί στο παρελθόν μεταξύ Δημοσίου και ΔΕΗ για εκμετάλλευση του ίδιου γεωθερμικού πεδίου. Υπάρχει μίσηος καμία αμφιβολία για το σκοπό της ανανέωσης αυτής της σύμβασης;

- Από πότε το δικαίωμα να προστατέψουμε την υγεία και την ασφάλεια, τη δική μας και του περιβάλλοντος μέσα στο οποίο ζούμε, αποτελεί ολέθριο δογματισμό; Φαίνεται ότι ο επιστολογράφος μας δεν έχει σαφή γνώση των κινδύνων που, κατά την αμερόληπτη και ανιδιοτελή επιστημονική άποψη, συνεπάγεται η εκμετάλλευση του γεωθερμικού πεδίου. Γι' αυτό τον παραπέμπουμε στο σχετικό άρθρο του Κώστα Χατζοφύλη, που δημοσιεύεται στη σελίδα 2.

Το ζήτημα της προβλήτας υπαγορεύεται από την ανάγκη να απαλλαγεί ο κόρος από μια σάπια και επικίνδυνη κατασκευή, η οποία μετά τη μεταίωση της λειτουργίας του ορυκείου κανένα σκοπό δεν εξυπηρετεί, πέρα από το να θραυμίζει και να ασκίζει την παραλία. Αντίθετα, δημιουργεί σοβαρό κίνδυνο για τα παραπλέοντα σκάφη, ιδιαίτερα για τις νυκτερινές ώρες, όταν μάλιστα ο κολλητικός χρησιμοποιείται

ΠΕΡΙΟΔΟΝΤΟΛΟΓΙΚΟΝ ΙΑΤΡΕΙΟΝ
ΛΟΥΚΙΑΣ ΣΩΤ. ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ
ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΟΥ
Πτυχίου του Πανεπιστημίου Αθηνών και Tufts Βοστώνης, Μέλους της Αμερικανικής Εταιρείας Περιοδοντολογίας και της Εταιρείας Εμπροστυμολογίας
Οδός Αγίας Σοφίας (πρ. Γράμμου) 4 - ΡΟΔΟΣ Τηλ. 38850
Κν. 6944-501841. Δέχεται με ραντεβού

ΑΠ' Ο,ΤΙ ΘΥΜΑΜΑΙ...

Από το ΓΙΑΝΝΗ ΔΙΑΜ. ΧΑΡΤΟΦΥΛΗ

Η ΠΑΛΙΑ ΜΑΣ ΓΕΙΤΟΝΙΑ

Πολλές όμορφες και πυκνοκατοικημένες γειτονιές είχε τότε η Νίσυρος. Και με γείτονες που ήταν μεταξύ τους δεμένοι με αγάπη, που ζούσαν με ομόνοια, με ενδιαφέρον και φροντίδα, αλλά και αλληλοβοήθεια ο ένας για τον άλλο. Μια μεγάλη οικογένεια αποτελούσε η κάθε γειτονιά και τα προβλήματα του ενός, οι χαρές και οι λύπες του άλλου, ήταν κοινά για όλους. Οι γειτονισσες μαινόβγαιναν με θάρρος και οικειότητα, η μια από σπίτι της άλλης, για να ρωτήσει τι θα μαγειρέψει, για να κουβεντιάσουν σαν αδελφές τα προβλήματά τους και τα νέα της γειτονιάς, για να βοηθήσουν η μια την άλλη. Σης βαριές δουλειές του σπιτιού, στα χοιροσφάγια, στο λιοτρίδι, στα ψιλοκούλουρα τη Μεγαλοβδομάδα, θεωρούσαν υποχρέωσή τους να πέσουν με τα μούτρα στη δουλειά για να προσφέρουν τη βοήθειά τους. Κι αν υπήρχε μωρό στη γειτονιά αναλάμβαναν οι κόρες την επίβλεψη του, ωστόσο νετάρει τις δουλειές της η μάνα του.

Τα χειμωνιάτικα βράδια, τα περνούσαν στο σπίτι τότε του ενός και τότε του άλλου, για να ποσπερίσουν εκεί, γύρω από το μαγκάλι με τα κάρβουνα. Κι ήταν αυτή η ώρα η πιο ευχάριστη για τα παιδιά, που καθισμένα γύρω από τη γιαγιά άκουσαν από το στόμα της ατέλειωτα παραμύθια. Ήταν η μοναδική ψυχαγωγία τους, αφού και το ραδιόφωνο και η τηλεόραση ήταν τότε άγνωστα.

Την ίδια ώρα τα καφενεία της γειτονιάς ήταν ασφυκτικά γεμάτα, φυσικά μόνο από τους άνδρες, για τους οποίους απειλούσαν το κέντα ψυχαγωγίας και πληροφορήσις. Εκεί, στον Παραμπούτη, στον γερο-Καμπανί, στον Άμαλλου στον Ποταμό, μαζεύονταν οι γεωργοί και οι κτηνοτρόφοι από το Λαγκάδι και τον Τρούλλο. Στου Ζαχαριά, στου Καμπούρη και στου Γιάννη του Περούλλι στον Αν-Σάββα οι θαλασσινοί. Στο Καζίνο και στην Ηλικιωμένη οι καταστηματάρχες της περιοχής και οι κάτοικοι των γύρω σπιτιών. Εκεί κουβεντιάζαν για τα προβλήματά τους, για τις δουλειές τους, τα νέα από την εκκλησία και εκεί περνούσαν την ώρα τους με την πάστρα, με τις κούπες και με την πρέφα.

Καθισμένες στο κατάφυτο της πόρτας, στις σκάλες των σπιτιών τους ή στο πεζούλι της γειτονιάς, περνούσαν τις ώρες τους οι γειτονισσες και στα καλοκαιρινά απόβραδα, μέσα σ' ένα κουβεντολόι. Συνήθως δεν έλειπε και το κουτσομπολιό, πάντα όμως αθώο και άκακο, όπως το θεωρούσαν, έστω κι αν... ξεπουπούλιαζαν όποιον έπιαναν στο στόμα τους.

Η γάτα μοναδικό ήγνος ζωής στο Λαπαρόδι

Όλα τα σπίτια μοσκομύριζαν ασβέστη κι οι νοικοκυρές ελιμενταίρουντο, ποιανής η σκάλα ή το μπαλκόνι θα ήταν στολισμένο με τους πιο όμορφους σκρίνους, με τα πιο φουντωμένα βασίλικά, με τις μυρωδάτες και πολύχρωμες μεσοκορφίες, σκουλαρικια, ωραίο φύλλο... Ενώ τα τζάμια, στις πόρτες και στα παράθυρα ήταν πάντα στολισμένα με χειροποίητα αριστουργήματα, προϊόντα του ελεύθερου χρόνου τους.

Όταν περνούσαν από τη γειτονιά ιερές πομπές με θεία σύμβολα - Ο Επιτάφιος, η Εικόνα της Παναγίας, η Ανάσταση - σ' όλα τα παράθυρα άναβαν τα κεριά, ενώ οι νοικοκυρές στις σκάλες έρραιναν με ανθόνερο κι άφηναν από το θυμιάτο τους το μοσκομυρισμένο θυμιάμα να μεταφέρει τις ευχές και τις δεήσεις τους προς τον Ουρανό.

Τυχερή η γειτονιά που υπήρχε εκκλησία στην πειοκή της. Το θεωρούσαν τιμή αλλά και υποχρέωσή τους οι γειτονισσες να το διατηρούν πεντακάθαρο και φρεσκοασβεστωμένο, με τα καντήλια ν' αστράφτουν από πάστρα και τα μπρούτζινα μανουάλια να λαμποκοπούν από το καθημερινό τρίψιμο. Χαϊρόσουν να μπαίνουν στον Αν-Θεοδόλο στο Λαγκάδι, πιο κάτω στην Καθολική, στον Αν-Γιάννη, στον Αν-Νικόλα, στον Πανομήμι, ακόμα και στα κοντινά εξοχικά εξωκλήσια.

Η κάθε γειτονιά είχε και τον παιδότοπό της, το πλάι της, που μάζευε όλα τα γεγονόπων για να παίζουν μπιλίες με αμύγδαλα, ή σαμάδες με ποφούλια. Αλλά και μπιρί, σφούρες, μάκκο. Εκεί γίνονταν συγκεντρώσεις για να ξεκινήσει ο πετροπόλεμος της μιας γειτονιάς ενάντια στην άλλη. Λαγκαδιώτες, Τρουλλιώτες, Πησαυλιώτες, Λευκαντιώτες, Ελυθιωτές, Αποσιβιέτες, όλοι τους ήταν προετοιμασμένοι και έτοιμοι πάντα για επίθεση ή άμυνα. Προνομιούχες λοιπόν οι γειτονιές που διέθεταν μεγάλο πλάι, άτυχο όμως και ταλαιπωρημένοι όσοι έμεναν στα γύρω σπίτια, αφού δεν έβρισκαν ησυχία από τις φωνές και τη φασαρία του παιδόκοιμου.

Σε κάποιο ξέφωτο χώρο άναβαν κάθε χρόνο, στη γιορτή τ' Αν-Γιάννη, το φανό της γειτονιάς, από ξύλο του φανού, που από μέρες πριν είχαν συγκεντρώσει τα παιδιά, πολλές φορές και με τη βοήθεια των μεγάλων. Παίσι το άναμμα του Φανού εθεωρείτο μια από τις πιο μεγάλες στιγμές της γειτονιάς. Γι' αυτό και όλοι φρόντιζαν να είναι μεγάλος, να ανεβάσει τις φλόγες ψηλά ως τον ουρανό και να ξεχωρίζει από εκείνους που άναβαν στις άλλες γειτονιές. Εκεί την άλλη μέρα άνοιγαν και τον Κλήδονα. Σε μια από τις πιο μεγάλες σκάλες των σπιτιών μαζεύονταν όλες οι κοπέλλες για ν' ακούσουν τη μοίρα τους. Κι ενελαίζετον ο κόσμος από τις φωνές και τα γέλια, από τις αθυροστομίες και τα τολμηρά και άκρια σαπρικά δίσιπτα, που συνόδευαν κάθε κόμπημα που έβγαζαν η μάνα από τον μαστραπά. Ο Κλήδονας του Λαγκαδιού συγκεντρώνει πάντα τις προμηνύσεις, αφού μαζεύονταν εκεί και από άλλες γειτονιές για ν' ακούσουν την Καστέλλα και την Καντώνια σ' ένα έμμετρο διάλογο με τον Περδικάρη, που φρόντιζε την ώρα αυτή να είναι πάντα παρών.

- Ενωίζαμεν τογ-Κλήδονα κι είναι χαριτωμένους κι ο Περδικάρης έρχεται σα νασαι γκαστραμένους.
- Ω Περδικάρη κοιλάρά και με το άσπρο φέσι τραούδις τον Κλήδονα και κάτσε μέσ' στη μέση.
- Είντα τραούδι σ' ούλλες σας να πω να σας αρέσει αφού χετε χοιρού κοιλιές και του γαδάρου μέση.

Αυτά και άλλα πολλά συνέβαιναν τότε στις γειτονιές, που ήταν πάντα γεμάτες από ζωή και κίνηση... Ενώ σήμερα πόσο έχουν αλλάξει τα πράγματα!...

Η αραίωση του πληθυσμού, αλλά και οι σημερινές συνθήκες της ζωής αποξέωσαν τον ένα από τον άλλο, τους έχουν κάνει απόμακρους κι αδιάφορους. Κι έχουν διαλύσει, τουλάχιστον την παλιά τους μορφή, τις γειτονιές μας, στις οποίες λίγα σπίτια ανάβουν πια φως τα βράδια. Αλλά και την ημέρα, σπάνια συναντάς στο δρόμο άνθρωπο.

Βλέποντας τη γειτονιά του με αμπαρωμένα μεγάλα αρκοντόσπιτα άλλοτε, να καταρρέουν από την εγκατάλειψη κι άλλα αραχνιασμένα χωρίς καμιά φροντίδα, με μαδημένους τους τοίκους, με σκουριασμένα τα σιδερικά, με σπασμένα τα τζάμια, παλιός Νισύριος νοσταλγός της παλιάς εποχής, άφησε τον καμπό του να ξεχειλίζει με το στίχο:

Μαλαματένιος μαχαλάς εγίνηκε μακαχίρι ούτε μια πόρτα ανοίγει πια ούτε και παραθύρι.

ΣΥΝΕΧΙΖΕΤΑΙ Η ΤΡΑΠΕΖΙΚΗ ΤΑΛΑΙΠΩΡΙΑ

Διαχειριστικές ατασθαλίες εντοπίστηκαν στο πρακτορείο της Εθνικής Τράπεζας στη Νίσυρο, γεγονός που δημιούργησε λειτουργικά προβλήματα και δυσκόλεψε ακόμα πιο πολύ την εξυπηρέτηση του κοινού. Πολλοί ήταν κι εφέτος οι επισκέπτες μας που χρειάστηκε να πραγματοποιήσουν ειδικό ταξίδι στην Καρδόμενα για να αποσύρουν χρήματα από το λογαριασμό τους και να πληρώσουν το ξενοδοχείο που έμειναν. Ενώ άλλοι περίμεναν ως τις 11 το πρωί για να φθάσει από την Κω ο υπάλληλος στον οποίο είχε ανατεθεί προσωρινά η λειτουργία του πρακτορείου και να εξυπηρετηθούν.

Στο μεταξύ όλοι οι διοικούντες τις τράπεζες έχουν κλείσει ερμητικά τ' αυτιά τους στις ενέργειες του Δήμου και άλλων τοπικών παραγόντων για ίδρυση στη Νίσυρο τραπεζικής θυρίδας ή για εγκατάσταση, έστω, αυτόματου μηχανήματος για εξυπηρέτηση των συναλλασσομένων. Όλοι τους χαρακτηρίζουν ως ασύμφορη οικονομικά την ικανοποίηση των αιτημάτων αυτών, ισχυρισμός που διαφεύδεται από τα μεγέθη των διακινουμένων στο νησί χρημάτων.

Υπάρχει βέβαια η Συνεταιριστική Τράπεζα Δωδεκανήσου, η οποία λειτουργεί και εξυπηρετεί θαυμάσια τους πελάτες της. Όμως λόγω του ιδιωτικού και τοπικού χαρακτήρα της, οι δυνατότητες εξυπηρέτησης του ευρύτερου κοινού είναι περιορισμένες.

Κατά τα άλλα, όλοι τους κόπονται ότι φροντίζουν τάχα για την ανάπτυξη του νησιού, όμως μόνο με τα λόγια!

ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΚΑΙ ΑΠΟ ΤΟ ΕΠΑΡΧΕΙΟ

Η Έπαρχος Κω Μαρία Κυπραίου, η οποία θα πρέπει να τονίσουμε ότι ενδιαφέρεται ζωηρά για τα προβλήματα της Νισύρου, έχει θέσει ως στόχο της την επίλυση του προβλήματος τραπεζικής εξυπηρέτησης του νησιού μας. Δείγμα του ενδιαφέροντος της αυτού αποτελούν οι ενέργειες που ακολουθούν:

«Προς τον Διοικητή Εθνικής Τράπεζας - Αθήνα

Κύριε Διοικητή, Κατά το παρελθόν είχαμε απευθύνει το αίτημα ίδρυσης Μονάδας της Εθνικής Τράπεζας στη Νίσυρο και η απάντηση που λάβαμε ήταν ότι επιφυλάσσετε να επανεξετάσετε το ζήτημα μελλοντικά, άναλο-

γα με τις επικρατούσες συνθήκες.

Σήμερα εκτιμούμε ότι οι υφιστάμενες συνθήκες είναι πλέον ευνοϊκές και ώριμες και επανερχόμαστε με την παράκληση να εξετάσετε θετικά το αίτημά μας, γιατί η οικονομική και ταμειωτική δυνατότητα του νησιού έχει αυξηθεί.

Αξιζει να σημειωθεί ότι ο Δήμος Νισύρου είναι από τους πλουσιότερους Δήμους λόγω του Μεταλλείου ΛΑΒΑ, το οποίο εξαγει το μεταλλευτικό του προϊόν στην Αμερική και όχι μόνο. Οι μετανάστες του νησιού μόνιμα αναζητούν ταμειωτικό κατάσταση στο νησί και οι επιχειρήσεις, βάσει των στοιχείων του ΕΒΕΑ, έχουν αυξηθεί όπως επίσης και οι συναλλαγές και τα επιδόματα του εργατικού δυναμικού.

Με δεδομένο ότι η εξυπηρέτηση της Ανταπόκρισης της Τράπεζάς σας στη Νίσυρο δεν είναι επαρκής και επειδή πιστεύουμε ότι τα σημερινά δεδομένα του νησιού επιτρέπουν και εξασφαλίζουν την υγιή λειτουργία της Μονάδας, παρακαλούμε να ενεργήσετε, ώστε να χορηγηθεί η έγκριση λειτουργίας της Μονάδας.

Αναμένοντας απάντησή σας, ευχαριστούμε.

Προς τον Υφυπουργό Τύπου κ. Τηλέμαχο Χατήρη

Κύριε Υπουργέ, Όπως και προφορικά σας έχουμε εκθέσει κατά τη σύσκεψη που πραγματοποιήθηκε στο Γραφείο μας, κατά την παραμονή σας στην

Κω, ένα από τα προβλήματα που απασχολεί τη Νίσυρο είναι και αυτό της λειτουργίας Μονάδας της Εθνικής Τράπεζας.

Ήδη έχουμε απευθύνει σχετικό αίτημα στο Διοικητή της Εθνικής Τράπεζας, με το οποίο εκτιμούμε ότι τεκμηριώνουμε την υγιή λειτουργία της Μονάδας. Έχοντας δε την πεποίθηση ότι μπορεί να προσφέρετε τις καλές σας υπηρεσίες και να σταθείτε αρωγός στο αίτημά μας αυτό, σας διαβιβάζουμε το σχετικό έγγραφο και σας παρακαλούμε θερμά να προσπαθήσετε, ούτως ώστε να λειτουργήσει αυτή η Μονάδα.

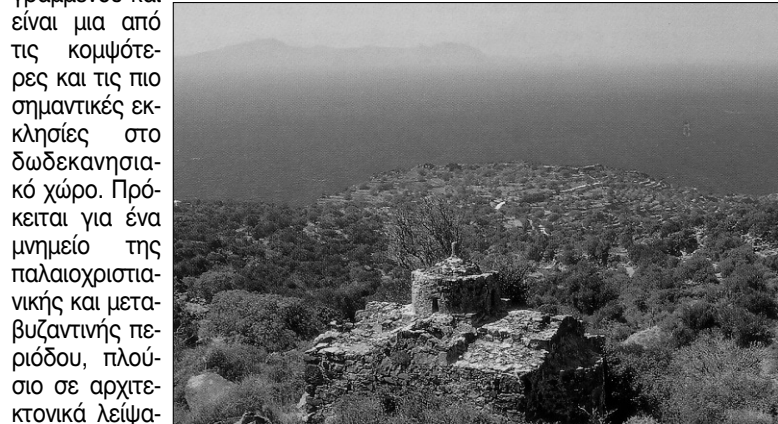
Με εκτίμηση
Η Έπαρχος Κω
Μαρία Κυπραίου»

Η ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΤΗΣ ΦΑΝΕΡΩΜΕΝΗΣ

Ένα μνημείο μεγάλης αρχαιολογικής οπουδαιότητας

Στην τοποθεσία «Καρδιά», λίγο πιο πάνω απ' το Καμπί και τα Καψάλια, βρίσκεται η εκκλησία της Παναγίας της Φανερωμένης, ένα παμπάλαιο σήμερα εξωκλήσι, που χρόνια τώρα το έβλεπαν οι περαστικοί, αλλά κανένας δεν μπορούσε να φανταστεί τη σημασία και τη σπουδαιότητα που έκρυβε μέσα του από αρχαιολογική άποψη.

Κι όμως, όπως δηλώνουν οι ειδικοί της Αρχαιολογικής Υπηρεσίας αποτελεί την πιο σημαντική από αρχαιολογική άποψη εκκλησία του νησιού, που ανήκει στον σπάνιο για τα Δωδεκάνησα αρχιτεκτονικό τύπο του σταυροειδούς εγγεγραμμένου και είναι μια από τις κομψότερες και τις πιο σημαντικές εκκλησίες στο δωδεκανησιακό χώρο. Πρόκειται για ένα μνημείο της παλαιοχριστιανικής και μεταβυζαντινής περιόδου, πλούσιο σε αρχιτεκτονικά λείψανα, ενώ στο εσωτερικό της εκκλησίας διατηρούνται ίχνη από τοιχογραφικό διάκοσμο, που την τοποθετούν χρονολογικά στα τέλη του 11ου με αρχές του 12ου αιώνα. Οι τοιχογραφίες αυτές αποτελούν στοιχείο ενδεικτικό για τη χρονολόγησή και άλλων αρχιτεκτονικά συγγενών εκκλησιών της Νισύρου.

Στην ανατολική πλευρά του Ναού διατηρείται υπόλειμμα τοιχογραφίας με την κεφαλή της Αγίας Κυριακής, ενώ στη νότια διατηρούνται ολόσωμες οι μορφές του Ιωάννου του Προδρόμου και του Αποστόλου Παύλου. Οι μορφές έχουν γραμμικά χαρακτηριστικά, με μύτες λεπτές, μακριές και λίγο γαμψές, στοιχεία που συναντιούνται σε μνημεία του 11ου και 12ου αιώνα στο χώρο των Δωδεκανήσων.

Η εκκλησία σήμερα παρουσιάζει σοβαρά στατικά προβλήματα, για την αποκατάσταση των οποίων συντάχθηκε αρχιτεκτονική μελέτη, με τη φροντίδα της 4ης Εφορείας Βυζαντινών Αρχαιοτήτων, η οποία επιδεινώνει ιδιαίτερο ενδιαφέρον για το σημαντικό αυτό μνημείο. Σύμφωνα με πληροφορίες των Ν.Ν. η μελέτη, συνολικής δαπάνης 15 εκατ. δρχ., εγκρίθηκε από το Κεντρικό Αρχαιολογικό Συμβούλιο και το έργο χρηματοδοτήθηκε από το Υπουργείο Αιγαίου με ποσό κατ' αρχήν 3 εκατ. δρχ. και συμπληρώθηκε με άλλα 2 εκατ. που συγκεντρώθηκαν με πρωτοβουλία του συμπatriώτη μας και τώως Πρόεδρου της «Πορφύριδας» Νίκου Θεοδουρίδη. Με το ποσό αυτό καλύφθηκε μικρό μέρος των εργασιών, ενώ αναμένεται η έγκριση και του υπόλοιπου ποσού για να συνεχιστεί και ολοκληρωθεί το

Ο «ΓΝΩΜΑΓΟΡΑΣ» ΞΑΝΑΡΧΙΣΕ ΤΙΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ

Με Αγιασμό, που τέλεσε ο συμπatriώτης μας παπα-Στάθης, εγκαίνιασε τη νέα χειμερινή περίοδο το Διοικ. Συμβούλιο του «Γνωμαγόρα» και ξανάρχισε τις δραστηριότητές του, τις οποίες είχε διακόψει λόγω των θερινών διακοπών.

Ο Αγιασμός τελέστηκε στη «Γιαννίδειο Νισυριακή Εστία» στις 6 Οκτωβρίου, με την ευκαιρία της συγκέντρωσης των γυναικών του Συλλόγου μας την πρώτη Δευτέρα κάθε μήνα. Παραβρέθηκαν ο Πρόεδρος και μέλη του Διοικ. Συμβουλίου και

μέλη και φίλοι του Συλλόγου, στους οποίους προσφέρθηκαν ποτά και αναψυκτικά και αντάλλαξαν ευχές για τη νέα χειμερινή περίοδο.

Το Δ.Σ. του Συλλόγου απευθύνει με την έναρξη της νέας περιόδου, θερμό χαιρετισμό προς τα μέλη του «Γνωμαγόρα» και τα καλεί να πλαισιώσουν το Σύλλογο και να συμβάλουν με την ανελλιπή παρουσία τους, ώστε οι εκδηλώσεις της χειμερινής περιόδου να σημειώσουν εφέτος ακόμα πιο μεγάλη επιτυχία.

Προς τιμή του γιατρού Γιώργου Λαμπάδη «ΛΑΜΠΑΔΕΙΑ 2003»

Το ποδοσφαιρικό τουρνουά «Λαμπάδεια 2003» οργάνωσε κι εφέτος στο Εθνικό Στάδιο της Ρόδου η ΠΑΕ ΡΟΔΟΣ σε συνεργασία με το ΝΑΟΔ.

Τα «Λαμπάδεια», που έγιναν το απόγευμα της Παρασκευής 5 Σεπτεμβρίου, περιελάμβαναν ποδοσφαιρικούς αγώνες 45 λεπτών μεταξύ των ομάδων Ρόδος-Διαγόρας και Απόλλων Καλυθιών-ΑΕΡΑ.

Το τουρνουά οργανώνεται κάθε χρόνο και έχει καταστεί θεσμός με προοπτική την περαιτέρω διεύρυσή του με τη συμμετοχή ομάδων από συλλόγους της υπόλοιπης Ελλάδας. Σκοπός του είναι να τιμήσει ο «Μεγάλος Πρόεδρος» της ΠΑΕ ΡΟΔΟΣ, ο αειμνηστος φίλος και συμπatriώτης μας γιατρος Γιώργος Λαμπάδης, για την ανεκτίμητη προσφορά του στην ομάδα, η οποία για πρώτη - και μοναδική δυστυχώς - φορά αγωνίστηκε επί των ημερών του στην Α' Εθνική κατηγορία.

Ο Γιώργος Λαμπάδης αναδείχθηκε μέγας αθλητικός παράγοντας της Ρό-

Ο γιατρος Γιώργος Λαμπάδης

δου και συνέβαλε τα μέγιστα στην προώθηση και προβολή του αθλητισμού του νησιού, γεγονός που αναγνωρίζεται και τιμά η ποδοσφαιρική κοινότητα.

ΙΔΡΥΕΤΑΙ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΣΧΟΛΗ ΣΤΗΝ ΚΩ Θα υπάγεται στο Πανεπιστήμιο Αιγαίου

Στην αίθουσα του κινηματοθεάτρου «Ορφείας» της Κω, ο Υπουργός Παιδείας Πέτρος Ευθυμίου με την παρουσία και των Υπουργών Εσωτερικών Κώστα Σκανδαλίδη και Αιγαίου Νίκου Σηφουνάκη, ανακοίνωσε την ίδρυση στην Κω τμήματος Ιατρικής Πληροφορικής και Τεχνολογίας, που θα υπάγεται στο Πανεπιστήμιο Αιγαίου.

Την ανακοίνωση του κ. Ευθυμίου υποδέχθηκαν με απογοήτευση πολλά μέλη της κοινωνίας της Κω και ιδιαίτερα πνευματικοί φορείς του νησιού, οι οποίοι εμμένον στην δημιουργία, προς τιμή του πατρός της Ιατρικής Ιπποκράτη, ιατρικής σχολής, όπως είχαν εξαγγείλει επίσημα από το 1982 ο τότε πρωθυπουργός Ανδρέας Παπανδρέου.

Σε δηλώσεις του που δημοσιεύθηκαν στο Δωδεκανησιακό Παροικιακό Σύνδεσμο, ο Κώως καθηγητής και πρόεδρος του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου Σταμάτης Αλαχιώτης, αφού υποστηρίζει την ανάγκη συστράτευσης και συσπείρωσης όλων των φορέων για να διευκολυνθεί η υλοποίηση της πρωθυπουργικής εξαγγελίας, χαρακτηρίζει ως έγκλημα για την Κω την ανακοίνωση του Υπουργού Παιδείας, γιατί αποτελεί βεβαιωμένη ευθανασία της Ιατρικής Σχολής.

Σύμφωνα με τις δηλώσεις του κ. Ευθυμίου, το ίδρυσιμο τμήμα θα λειτουργήσει από το επόμενο ακαδημαϊκό έτος.

ΔΙΑΚΟΜΗΛΙΑΣ Travel and Shipping Agency

Tel. 2242031459 - Fax 2242031527 Mobile + 6977735229

Email: diakomihalis@kos.forthnet.gr NISYROS 85303

ΔΙΑΚΟΜΗΛΙΑΣ RENT A CAR ΕΝΟΙΚΙΑΣΕΙΣ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ

- 1. Διαθέτουμε όλες τις κατηγορίες αυτοκινήτων
  - 2. Απεριόριστα χιλιόμετρα.
  - 3. Μικτή ασφάλεια.
  - 4. Ειδικές τιμές για τους Νισύριους και τους φίλους της Νισύρου.
  - 5. Δεκτές Πθσωπικές Κάρτες.
  - 6. Παράδοση των αυτοκινήτων στο λιμάνι ή στο ξενοδοχείο σας.
- Για κρατήσεις: Τηλ. 2242031459 - 2242048094 - Fax 2242031527

ΝΙΣΥΡΙΚΑ ΜΑΝΤΑΤΑ

Η ΕΠΕΚΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΟΙΚΙΣΜΟΥ ΜΑΝΔΡΑΚΙΟΥ

Σε εξέλιξη οι αναγκαίες διαδικασίες

Σε εξέλιξη βρίσκονται οι διαδικασίες για την προώθηση του σχεδίου επέκτασης του οικισμού Μανδρακίου, η οποία κατόπιν επιβεβλημένη μετά την καθιέρωση των νέων όρων δόμησης στις εκτός σχεδίου περιοχές.

Σύμφωνα με πληροφορίες των Ν.Ν. ολοκληρώνεται το σχέδιο καθορισμού της γραμμής δόμησης της παραλίας και θα επακολουθήσει η σύνταξη της μελέτης «οικιστικής οργάνωσης ανοικτής πόλης» του Δήμου Νισύρου. Με βάση τα στοιχεία και τα δεδομένα των δύο αυτών μελετών, θα συνταχθεί το σχέδιο επέκτασης του οικισμού και θα προωθηθεί για έγκριση κατά τα προβλεπόμενα.

Η επέκταση του οικισμού Μανδρακίου η οποία, όπως έχει ήδη γραφεί, αποτελεί τη μόνη διέξοδο από τους περιορισμούς που έχει επιβάλει η καθιέρωση των νέων όρων δόμησης, είναι ένα θέμα που πρέπει να αντιμετωπιστεί με τη δέουσα σοβαρότητα και με μακροχρόνια προοπτική.

Είναι δε δεδομένο ότι είναι ένα θέμα γενικού ενδιαφέροντος, αφού θα καλύψει οικιστικές ανάγκες πολλών ενδιαφερομένων, θα έχει δε και ευμενείς επιπτώσεις στην αποσυμφόρηση του υπάρχοντος οικισμού.

Στο Σταυρό στο Άργος

ΒΙΑΙΑ ΕΠΕΙΣΟΔΙΑ ΑΜΑΥΡΩΣΑΝ ΤΟ ΠΑΝΗΓΥΡΙ

Πολύς κόσμος ανέβηκε κι εφέτος στο πανηγύρι του Σταυρού, στο Άργος. Πήγαν, όπως κάθε χρόνο, προσκυνητές και μετά πήγαν μέρος στο γλέντι του πανηγυριού, που πάντα παίρνει χαρακτήρα παννισυριακό...

μαργος, γιατί λέει «δεν τον αναγνωρίζουν».

Εκεί, αδελφωμένοι και μονοιασμένοι, μέσα σ' ένα περιβάλλον χαράς πλημμυρισμένο από το μοσχομυρισμένο αεράκι του βουνού, το «ρίχνουν έξω» κάθε χρόνο και χαιρόνται μια όμορφη βραδιά γεμάτη κέφι, χορό και τραγούδι.

Ευτυχώς που επενέβησαν οι ψυχραιμότεροι κι έτσι αποφεύχθηκε η γενίκευση των επεισοδίων. Όμως η ατμόσφαιρα πάγωσε, το κέφι κόπηκε και οι δράστες, αντί για χορό, ίσα-ίσα που κατάφεραν να μη κλειστούν στο κρατητήριο. Και τώρα το λόγο έχει η Δικαιοσύνη.

Φαίνεται όμως ότι ούτε και αυτός ο χώρος είναι δυνατό να μείνει ανεπηρέαστος από τις κομμωτικές κόντρες, που εξελίσσονται πια σε μάστιγα του νησιού. Εφέτος, κάποιοι... θερμιάοι που δεν σεβάστηκαν ούτε την ιερότητα του χώρου, ούτε το γλέντι του πανηγυριού, ούτε τη διασκέδαση των συμπατριωτών τους, υπό το συνηθισμένο πρόσχημα της... μέθης, πήγαν να βγάλουν τα απωθημένα τους, προσπαθώντας να μεταβάλουν το χώρο σε αρένα. Απαίτησή τους, να μη χορέψει ο Δή-

Εκείνο όμως που μένει περιέργως αναπάντητο είναι το πώς είναι δυνατό ένας ολόκληρος κόσμος να ανέχεται κάποια μεμονωμένα άτομα, να ρυθμίζουν κατά τα γούστα τους την ψυχαγωγία του, να πατρωνάρουν τη διασκέδασή του και να καπελώνουν ένα δημόσιο γλέντι και μάλιστα γλέντι πανηγυριού.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ 2003 ΤΗΣ ΠΑΝΗΓΥΡΗΣ ΤΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ ΣΤΟ ΑΡΓΟΣ

ΕΣΟΔΑ	ΕΣΟΔΑ		
Από Εσπερινό	2.000,00	Για αγορά κρέατος, ειδών μα- ναβικής, άρτου, τροφίμων, ειδών καθαρισμού, για εργα- τικά και αμοιβή ορχήστρας	3.070,00
Από Θ. Λειτουργία	151,90	Υπόλοιπο	2.771,40
Από περιφ. εικόνες	1.000,00		
Από μπαρ	2.689,50		
Σύνολο	5.841,40		5.841,40

ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑ	0 Πρόεδρος	0 Ταμίας
Δολ. ΗΠΑ	128	
Δολ. Αυστραλίας	30	Αρχμ. Στέφ. Καλλιστής
Δολ. Καναδά	5	Βασ. Πάγος

ΠΛΗΡΩΣΕ ΤΟ ΝΕΡΟ ΜΕ ΤΙΜΗ... ΒΕΝΖΙΝΗΣ!

Λογική και απόλυτα δικαιολογημένη φαίνεται η διαμαρτυρία του συμπατριώτη μας Αχιλλέα Σφακιανού. Το νερό, μας είπε, που παρέχεται μέσω του δημοτικού δικτύου κοστολογείται και πληρώνεται από τους καταναλωτές προς 1,20 ευρώ το κυβικό μέτρο. Εκείνος χρειάστηκε συμπληρωματική παροχή για την τουριστική επιχείρησή του και για 8 κ.μ. τα οποία μετέφερε ο ίδιος με δικά του μεταφορικά μέσα, πλήρωσε 50 ευρώ, δηλ. προς 6,25 ευρώ το κυβικό.

Θα θέλαμε να ακούσουμε μια εξήγηση... έτσι από περιέργεια. Γιατί η περίπτωση, εκ πρώτης όψεως τουλάχιστον, δεν είναι από αυτές που περνούν απαρατήρητες, εκτός αν υπάρχει ειδικός λόγος.

Η ΤΟΠΙΚΗ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΑ

ΠΥΚΝΗ, ΑΝΕΤΗ ΚΑΙ ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΕΝΗ

Πυκνή, άνετη και απόλυτα εξυπηρετική ήταν κι εφέτος το καλοκαίρι η συγκοινωνία μεταξύ των χωριών μας. Με τα 5 τακτικά ημερήσια δρομολόγια του το δημοτικό λεωφορείο, που ήταν μάλιστα και κλιματιζόμενο, παρείχε τη δυνατότητα και στους μόνιμους κατοίκους και στους επισκέπτες να επικοινωνούν ανά πάσα στιγμή μεταξύ τους και να μετακινούνται όπου χρειαζόταν, για να τακτοποιήσουν τις υποθέσεις τους, για τα μπάνια τους, για την ψυχαγωγία τους, ακόμα και για να επισκεφθούν το πραιτέιο.

Η πυκνότητα των δρομολογίων, αλλά και οι γενικότερες συνθήκες της συγκοινωνίας αποτελούσαν ευχάριστη έκπληξη σε πολλούς ξενιτεμένους, οι οποίοι είχαν ζήσει τις άθλιες συνθήκες συγκοινωνίας σε κάποιες άλλες εποχές, τότε που η εξυπηρέτηση γινόταν με φορτηγό και με τους επιβάτες στοιβαγμένους στην καρότσα με οποιεσδήποτε καιρικές συνθήκες και πολλές φορές ανάμεσα σε εμπορεύματα και κάθε άλλου είδους φορτία. Τότε που προγραμμαζάβαν από μέρες πριν τη μετακίνησή τους, με αβέβαιη την ώρα ή ακόμη και τη δυνατότητα επιστροφής τους.

Οι σημερινές συνθήκες συγκοινωνίας ανακουφίζουν ομολογουμένως και ενθαρρύνουν τους κατοίκους του νησιού, οι οποίοι δεν νιώθουν πια αποκομμένοι μεταξύ τους, αλλά μπορούν να ρυθμίζουν με σιγουριά τις δουλειές τους και τις μετακινήσεις τους.

ΔΙΕΥΡΥΝΟΝΤΑΙ ΟΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ ΙΑΤΡΕΙΟΥ

Λειτουργεί Γυναικολογικό τμήμα

Με την κάλυψη της μέχρι πρότινος κενής οργανικής θέσης της μαιάς, το Ιατρείο Νισύρου διευρύνει τον κύκλο των δραστηριοτήτων του και σε γυναικολογικής φύσεως θέματα, μεταξύ των οποίων και αυτά που αφορούν την προληπτική υγιεινή.

Συγκεκριμένα, το Ιατρείο, με τη συνδρομή του Κύτταρολογικού τμήματος του Αρεταίου Νοσοκομείου της Αθήνας, προβαίνει στο Τεστ Παπανικολάου (ΤΕΣΤ-ΠΑΠ), για το οποίο, όπως είναι γνωστό, έχει αναληφθεί ευρεία διαφωτιστική εκστρατεία και έχει τύχει της γενικής αναγνώρισης, λόγω της αποτελεσματικότητάς του σε περιπτώσεις έγκαιρης διάγνωσης μορφών καρκίνου της μήτρας.

Την ίδια εκστρατεία έχει αναλάβει το Ιατρείο μας για τις γυναίκες του νησιού, προκειμένου να επωφεληθούν από αυτή τη δυνατότητα, της οποίας τα αποτελέσματα είναι όντως ευεργετικά. Φαίνεται όμως ότι είναι ανάγκη να ενταχθεί η προσπάθεια διαφώτισης και ενημέρωσης του κοινού γιατί, σύμφωνα με πληροφορίες μας, παρατηρείται απροθυμία και η προσέλευση των γυναικών είναι περιορισμένη.

ΜΕ ΣΕΒΑΣΜΟ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ

ΚΑΘΑΡΗ ΚΙ ΕΦΕΤΟΣ Η ΝΙΣΥΡΟΣ

Καθαρή, κατά κοινή ομολογία, ήταν κι εφέτος η Νίσυρος. Και το φαινόμενο, πέρα από την αισθητική άποψη, χαρακτηρίζεται και για άλλους λόγους ενθαρρυντικό. Πρώτα-πρώτα αντικατοπτρίζει το βαθμό ευσυνειδησίας και ευθύνης που έχει καλλιεργηθεί στο προσωπικό της καθαριότητας. Με το «χαρα-μέρα» βρίσκονται στα πόστα τους με τις φόρμες, που για πρώτη φορά τους προμήθευσε εφέτος ο Δήμος, με τις σκούπες και τα καρότσια τους κι αρχίζουν δουλειά. Δουλεύουν ακατάπαυστα και με φιλότιμο, για να «φρετουσάρουν» το χωριό και να το παραδώσουν καθαρό και περιποιημένο σ' αυτούς που σε λίγο θα κυκλοφορήσουν στους δρόμους του.

Υπάρχει μήπως κανένας να διαφωνεί πως όλα αυτά είναι φαινόμενα ενθαρρυντικά, φαινόμενα υγιούς κοινωνικής συμπεριφοράς, φαινόμενα μιας ενσυνείδητης πειθαρχίας; Μιας πειθαρχίας που έχει τη δύναμη να παρασύρει και να προσελκύσει και τους λιγιστούς απειθαρχους που πάντα υπάρχουν σε κάθε περίπτωση. Όπως αυτοί που, τελειώνοντας τις οικοδομικές τους εργασίες, θεωρούν περιπτώ να μαζέψουν από το δρόμο τα μπάζα και τα κάθε είδους άχρηστα υλικά.

Στους ανθρώπους που κι αυτοί παρουσιάζονται ολόενα και πιο πειθαρχημένοι, πιο ευαισθητοποιημένοι με με περισσότερο σεβασμό απέναντι στην προσπάθεια που καταβάλλει ο Δήμος για να διατηρησει το νησί καθαρό. Δεν πετάνονται

πια σκουπίδια στους δρόμους, τουλάχιστον με την ίδια άνεση όπως πιο παλιά. Δεν χύνονται νερά ακάθαρτα στη θάλασσα, κάποιες απόμερες γωνιές έπαψαν να χρησιμοποιούνται ως υπαίθρια ουρητήρια, το «κουτσουκλό» δεν κυκλοφορεί πια και τα μικρά παιδιά ψάχνουν δοχείο απορριμμάτων για να πετάξουν το κύπελλο του παγωτού.

ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝ ΤΟΥ ΕΠΑΡΧΕΙΟΥ

ΓΙΑ ΤΑ ΘΕΜΑΤΑ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

Ζωηρό ενδιαφέρον επιδεικνύει η Έπαρχος Κω Μαρία Κυπραίου για τα θέματα παιδείας και απρόσκοπτης λειτουργίας των σχολείων της περιοχής ευθύνης της.

Σε έγγραφό της προς το Υπουργείο Παιδείας απαριθμεί τα υφιστάμενα κενά σε προσωπικό, επισμαίνει τις δυσκολίες που παρουσιάζονται στη λειτουργία των σχολείων και ζητεί τη συμπλήρωση των κενών έστω και με πρόσληψη αναπληρωτών καθηγητών.

Εξ άλλου σε ειδική συνεδρίαση της Επαρχιακής Επιτροπής Παιδείας εξετάσθηκε το θέμα των κτηριακών αναγκών των σχολείων, καταγράφηκε η υπάρχουσα κατάσταση και επισμαίνθηκε η αναγκαιότητα συμπλήρωσης και επέκτασης των υπαρχουσών εγκαταστάσεων. Αποφασίστηκε να ιεραρχηθούν τα άμεσες προτεραιότητας θέματα, για να εισαχθούν στο Επαρχιακό Συμβούλιο προς συζήτηση και στη συνέχεια να υποβληθούν στη Νομαρχιακή Επιτροπή.

Για ό,τι αφορά τη Νίσυρο, επισμαίνθηκε η αναγκαιότητα επίσευσης των ενεργειών για την προσθήκη των απαραίτητων αιθουσών διδασκαλίας στο σχολείο.

ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ Ο ΑΡΙΘΜΟΣ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ

Χωρίς προβλήματα η λειτουργία των σχολείων

Με τον καθιερωμένο Αγιασμό άρχισε κι εφέτος στις 11 Σεπτεμβρίου η λειτουργία των σχολείων, τα οποία ξεκίνησαν τη χρονιά τους ομαλά και χωρίς ιδιαίτερα προβλήματα. Με εξαίρεση τη Β' τάξη Λυκείου στην οποία φοιτούν 3 μαθητές, η δύναμη των λοιπών μαθητών και στους 4 τύπους των σχολείων είναι ικανοποιητική και κατά τάξη και στο σύνολο, για τα δεδομένα της Νισύρου. Συγκεκριμένα φοιτούν:

10, Ε' 10 και ΣΤ' 9 Στο **Γυμνάσιο** 37 μαθητές, 15 αγόρια και 22 κορίτσια και κατά τάξεις: Α' 10, Β' 18, Γ' 9. Στο **Λύκειο** 23 μαθητές, 10 αγόρια και 13 κορίτσια και κατά τάξη: Α' 11, Β' 3, Γ' 9. Επί πλέον λειτουργεί και ο Δημοτικός παιδικός σταθμός με 10 παιδιά, 7 αγόρια και 3 κορίτσια.

Εφέτος το Δημοτικό Σχολείο λειτουργεί ως ολοήμερο με προσθήκη συμπληρωματικών μαθημάτων τα οποία διδάσκουν πτυχιούχοι αντίστοιχων ειδικοτήτων από τη Νίσυρο και μαθημάτων ενισχυτικής διδασκαλίας.

Στο **Νηπιαγωγείο** 18 μαθητές. Στο **Δημοτικό** σχολείο 63 μαθητές, 36 αγόρια και 27 κορίτσια και αναλυτικά κατά τάξεις: Α' 11, Β' 14, Γ' 9, Δ'

ΑΥΞΟΜΕΙΩΣΕΙΣ ΣΤΟΝ ΠΛΗΘΥΣΜΟ ΤΗΣ ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ

Στη Νίσυρο το μικρότερο ποσοστό αύξησης

Σε ποσοστό που φθάνει μόλις το 2% αυξήθηκε ο πληθυσμός της Νισύρου, σύμφωνα με τα στοιχεία της τελευταίας απογραφής που έδωσε στη δημοσιότητα η Εθνική Στατιστική Υπηρεσία. Από 929 που ήταν οι κάτοικοι το 1991, το 2001 έφτασαν τους 948. Είναι το μικρότερο ποσοστό στο Δωδεκανησιακό χώρο μετά την Κάρπαθο, όπου σημειώθηκε μείωση κατά 10,31% και την Κάσο κατά 9%. Ενώ το μεγαλύτερο ποσοστό αύξησης παρατηρήθηκε στην Τήλο, που έφθασε στο 91,03% και με πληθυσμό που από 279 κατοίκους έφθασε τους 533. Ακολουθούν η Ψέριμος με ποσοστό 64,5% (από 79 σε 130), το Καστελλόριζο 56,36% (από 275 σε 430), το Αγαθονήσι 41,07% (από 112 σε 158) και όλα τα άλλα μικρά νησιά με αύξηση από 10-15% και η Κάλυμνος με 3,78%.

Αξιοσημείωτη είναι η δήλωση του Δημάρχου της Τήλου Τάσου Αλιφέρη ότι στο σχολείο της Τήλου το 1995 φοιτούσαν 10 μαθητές και σήμερα φοιτούν 60, ενώ έχει ανοίξει και βρεφονηπιακό σταθμό για τα μικρά παιδιά.

Η μέση αύξηση του πληθυσμού της Δωδεκανήσου στο παραπάνω διάστημα έφτασε στο 16,26% και οι κάτοικοί της από 163.476 έφθασαν τους 190.071

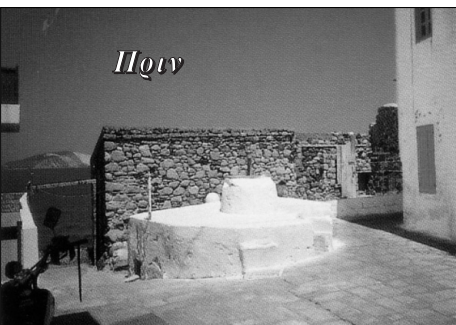
ΣΟΒΑΡΟΣ ΤΡΑΥΜΑΤΙΣΜΟΣ ΑΠΟ ΠΤΩΧΗ

Από την εσωτερική σκάλα του σπιτιού του στα Νικιά κατέπεσε στο ισόγειο ο Παναγιώτης Μαστρομιάλης, με αποτέλεσμα το σοβαρό τραυματισμό του. Μεταφέρθηκε σε κρίσιμη κατάσταση στο Ιατρείο, όπου διαπιστώθηκαν βαρείες κρανιοεγκεφαλικές κακώσεις, γεγονός που επέβαλε την άμεση μεταφορά του με ελικόπτερο στο Νοσοκομείο της Ρόδου και από εκεί στο Νοσοκομείο «Ευαγγελισμός» στην Αθήνα, όπου υπεβλήθη σε χειρουργική επέμβαση για αφαίρεση αιματώματος.

Νοσηλεύθηκε για μεγάλο χρονικό διάστημα στη μονάδα εντατικής θεραπείας του Νοσοκομείου και στη συνέχεια μεταφέρθηκε σε θάλαμο. Η κατάσταση της υγείας του έχει σημειώσει σημαντική βελτίωση και έχει βγει από το Νοσοκομείο, συνεχίζει όμως τη θεραπεία ως εξωτερικός ασθενής.

ΚΑΙ ΤΟ ΠΗΑΟΥΛΙ ΣΤΟΝ ΚΑΙΑΔΑ ΤΟΥ ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΥ

Μετά απ' το πηγάδι του λιμανιού, που έπεσε θύμα του κακώς νοούμενου εκσυγχρονισμού, πήρε σειρά το πηγάδι στο Πηαούλι, ένα άλλο ιστορικό μνημείο στενά συνδεδεμένο με την τοπική παράδοση. Αφού εδώ κατέληγε, ανήμερα τα Φώτα, η εκκλησιαστική πομπή για να ψαλεί πάνω στο πηγάδι ο Μέγας Αγιασμός και να πάρουν μετά το δρόμο προς το Τρουλλί, για να γίνει η κατάδυση του Σταυρού στη θάλασσα. Κι ακόμα, λόγω της γνωστής λειψυδρίας που μόνιμα επικρατούσε στο νησί, στις μαρμάρινες γούρνες γύρω από το πηγά-

Πριν

δι, έπλεναν οι Νισυροπούλες τα «φατθά» του σπιτιού, τα ασπρόρουχα, ακόμα και τα προικιά τις παραμονές του γάμου. Κάταστρο πάντα το πηγάδι και φροντισμένο από τις γειτονίσσες αποτελούσε σημείο αναφοράς, είχε δε δώσει και τ' όνομά του σ' όλη την περιοχή. Από το Πηγάδι - Πηάδι - Πηαδούλι, έγινε (κατά τον αείμνηστο Μάκη Κατσιματίδη) το Πηαούλι.

Μετά

Σήμερα του δόθηκε μια άλλη μορφή, μια μορφή που καμιά σχέση δεν έχει με το γνωστό, το παραδοσιακό, το κάταστρο και χλιωτραγουδισμένο πηγάδι του Πηαουλιού. Πότε επιτέλους θα γίνει συνείδηση πως κάθε τι το παραδοσιακό ούτε εκσυγχρονίζεται, ούτε αλλοιώνεται, ούτε και... ομορφαίνει. Παραμένει αναλλοίωτο, αμετάβλητο και ανέγγιχτο στο πέρασμα των αιώνων.

ΤΟ ΠΗΑΟΥΛΙ

Του ΚΩΣΤΑ ΜΑΝΤΟΥΔΑΚΗ

Στη Νίσυρο 'σαι ξακουστό παμπάλαιο-Πηαούλλι την λάντα και τις βούρνες σου τις εθνομούνια ούλλοι. Έχεις νερόν ολόβλχο οπου τα ζα ποίζον πουρνόμ-πουρνό σαν ξεκινούν και βράδν σα γυρίζον. Στη μια σου βούρνα πίννασα τα βόδια κι οι γαδάροι και εις την άλλη ειλύννασαν οι Νισυργές με χάρη. Και τωφ-Φωτών ανήμερα μαεύγεται κοπάδι η ακουμένη ολόκληρη γύρω απ' το πηγάδι, για το Μεγάλον Αγιασμό που κάμνονν μές τη σκάφη και γιάζεται το σπιτικό, ο κίπος, το χωράφι. Κι όταν με τα καπράτσια των έρχοννται να νεσύρου γίνεσ' εφημερίδα σν η μόνη της Νισύρου. Πάνω εις την πεζούλα σου τα νέα μαντατεύγον ποιά γέννησε, ποιός πέθανε, ποιοί ήρταν και ποιοί φεύγονν, ποιός εγαμπρολήθηκε και πού ο λός εδόθη ίντα καϊκιν έρχεται και πού τραπέζ' εστρώθη. Τώρα πια πάν' οι δόξες σου μα εσέ ε σε πειράζει κάθεσαι εκεί στην άκρια σου κι ούλλους τους κάμνεις χάδι.

ΟΙ ΕΛΙΕΣ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗ

Τις φύτεψε και τις δυο στο κόρο του φρασιείου ο Οικουμενικός Πατριάρχης Βαρθολομαίος κατά την ιστορική επίσκεψή του στη Νίσυρο πριν 2 χρόνια. Έχουν «πάσει» και οι δυο, είναι περιποιημένες και προστατευμένες από τα αδέσποτα. Όμως κακεκτικές. Μήπως πρέπει να δώσουμε το λόγο σε κάποιον ειδικό; Πρέπει οπωσδήποτε να τις διατηρήσουμε.

ΕΠΙΒΕΒΑΗΜΕΝΗ ΔΙΟΡΘΩΣΗ

Σε «βανδαλισμό» αποδώσαμε στο προηγούμενο φύλλο μας την κάμψη του συρματοπλέγματος της περιφράξης του ελικοδρομίου. Κι όμως σύμφωνα με νεότερη πληροφορία η κάμψη έγινε από ειδικό συνεργείο για να διευκολυνθεί η προσέγγιση των ελικοπτερών. Δυστυχώς, η αποουσία υπεύθυνου ανταποκριτή-συνεργάτη, μας αναγκάζει να δεχόμαστε πληροφορίες που πολλές φορές αποδεικνύονται αυθαίρετες κι ανειληπτικές. Ζητούμε συγγνώμη και επανορθώουμε.